

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Samling med Kommunestyret

28. mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Program:

- Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon (Line og Villy)
- Innledning 2: Folkehelse og bærekraft (Nora og Heidi)
- *Pause*
- Tema 1: Robuste unge (0-19 år) (Nora og Greta)
- *Lunsj*
- Tema 2: Stolte lofotinga (20-66 år) (Heidi)
- *Pause*
- Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +) (Villy og Cato)
- Budsjettrammer og budsjettprosess (Line)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon

28. mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Kommunal tjeneste- produksjon:

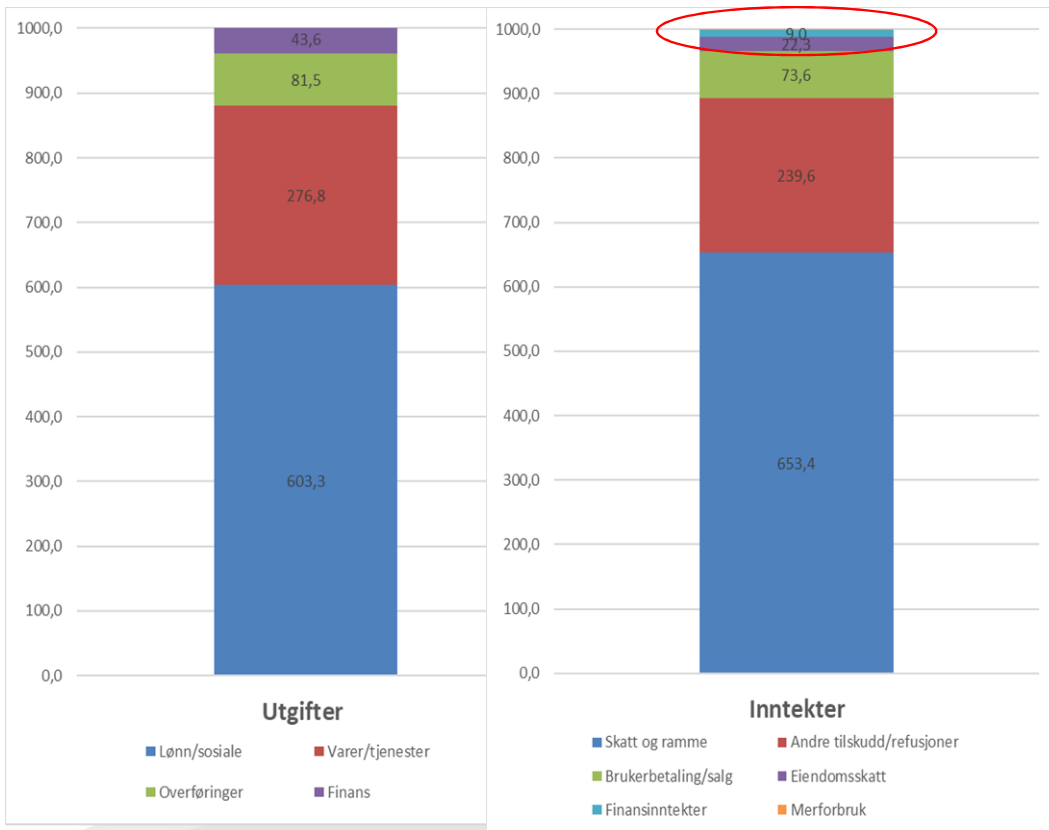
11.000 innbyggere,
1.000 ansatte og
1 milliard kroner
på 10-11 minutter

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Vi har fokus på de «siste 10 mill»,
men hva med de første 990 mill kronene?

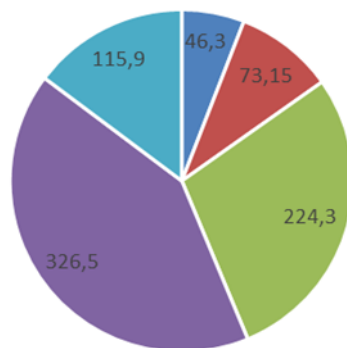

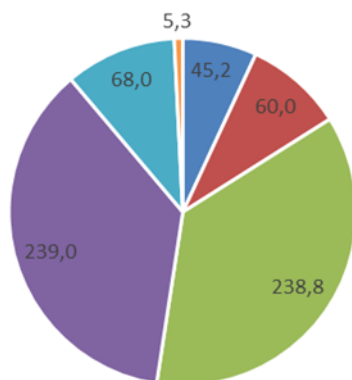
Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Årsverk

Netto driftsutgifter

■ RÅDMANN OG STØTTE

■ UTDANNING

■ FAMILIE OG VELFERD

■ SAMFUNN OG TEKNIKK

■ OMSORG

■ FOLKEVALGTE, KONTROLL OG REVISJON

Vestvågøy kommune

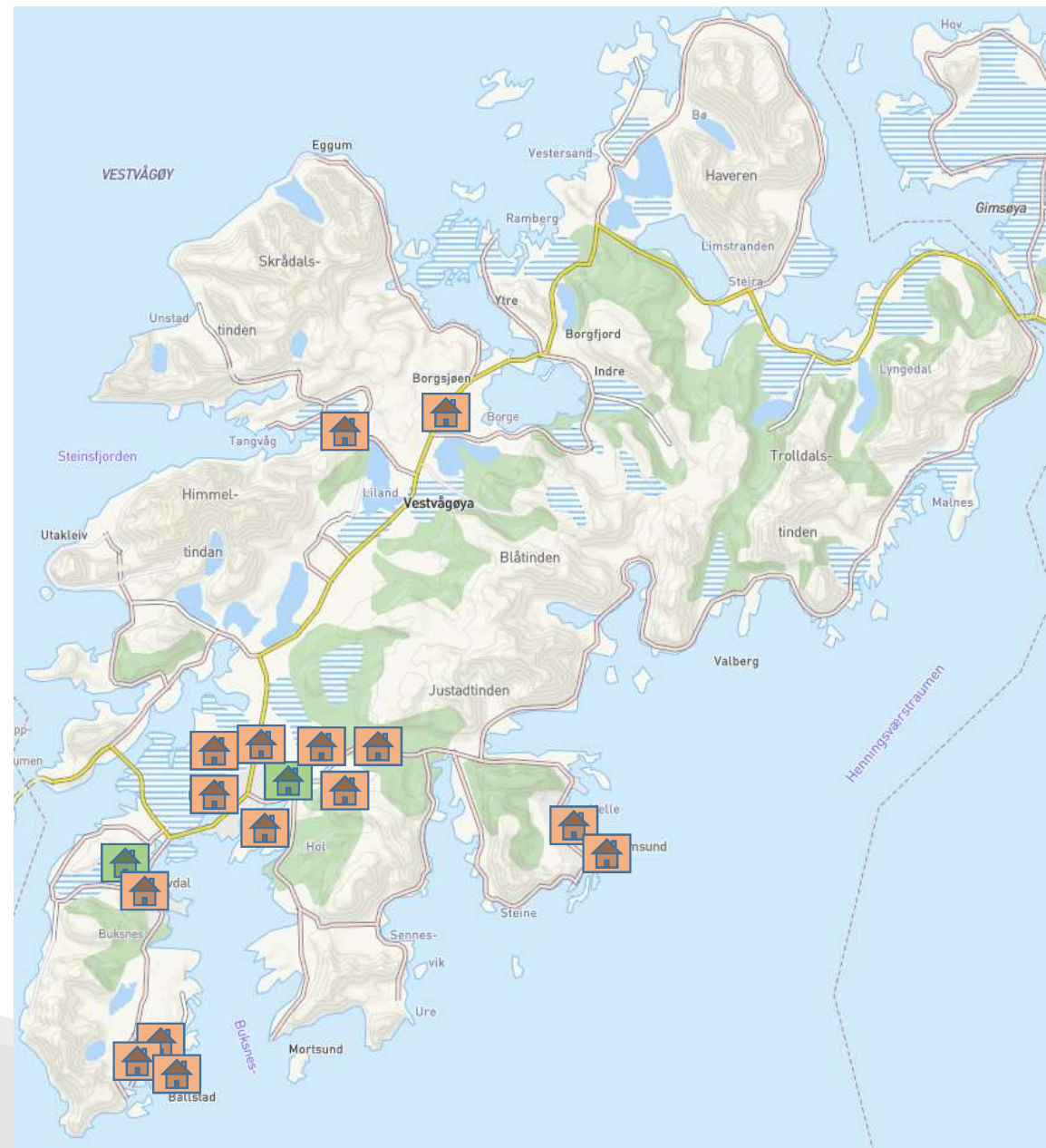
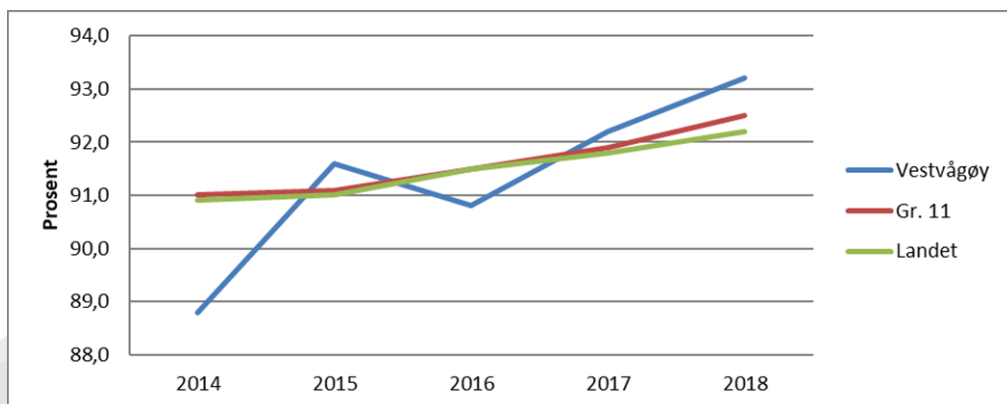
– Stolt lofoting!

Sektor Utdanning – Barnehage

2 kommunale barnehager
(11,4 mill kroner, 20 årsverk, 77 barn)

16 private barnehager
(85,5 mill kroner, 552 barn)

Barnehagedekning:

Vestvågøy kommune

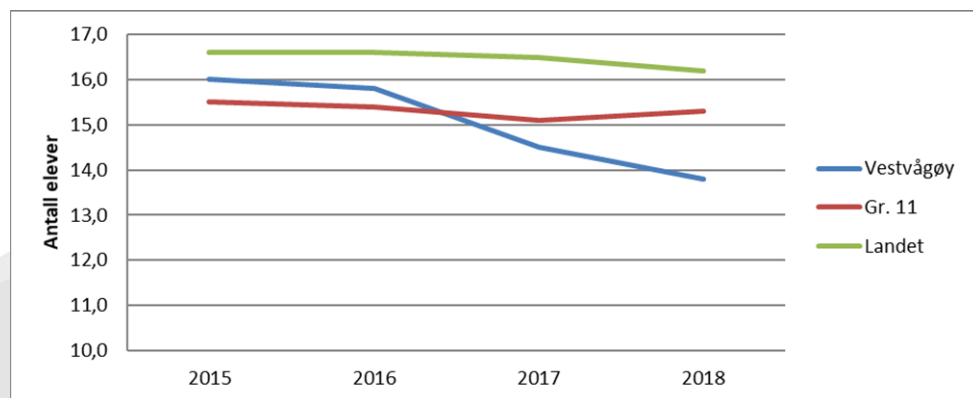
– Stolt lofoting!

Sektor Utdanning - Grunnskole

6 kommunale skoler
(131,8 mill kroner, 201,3 årsverk,
1.246 elever)

2 private skoler
(5,2 mill + 12,9 mill kroner, 135 elever)

Gruppestørrelse kommunale skoler:

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Sektor Omsorg – Hjemmesykepleie

4 sektorkontor, Psykisk helse/rus,

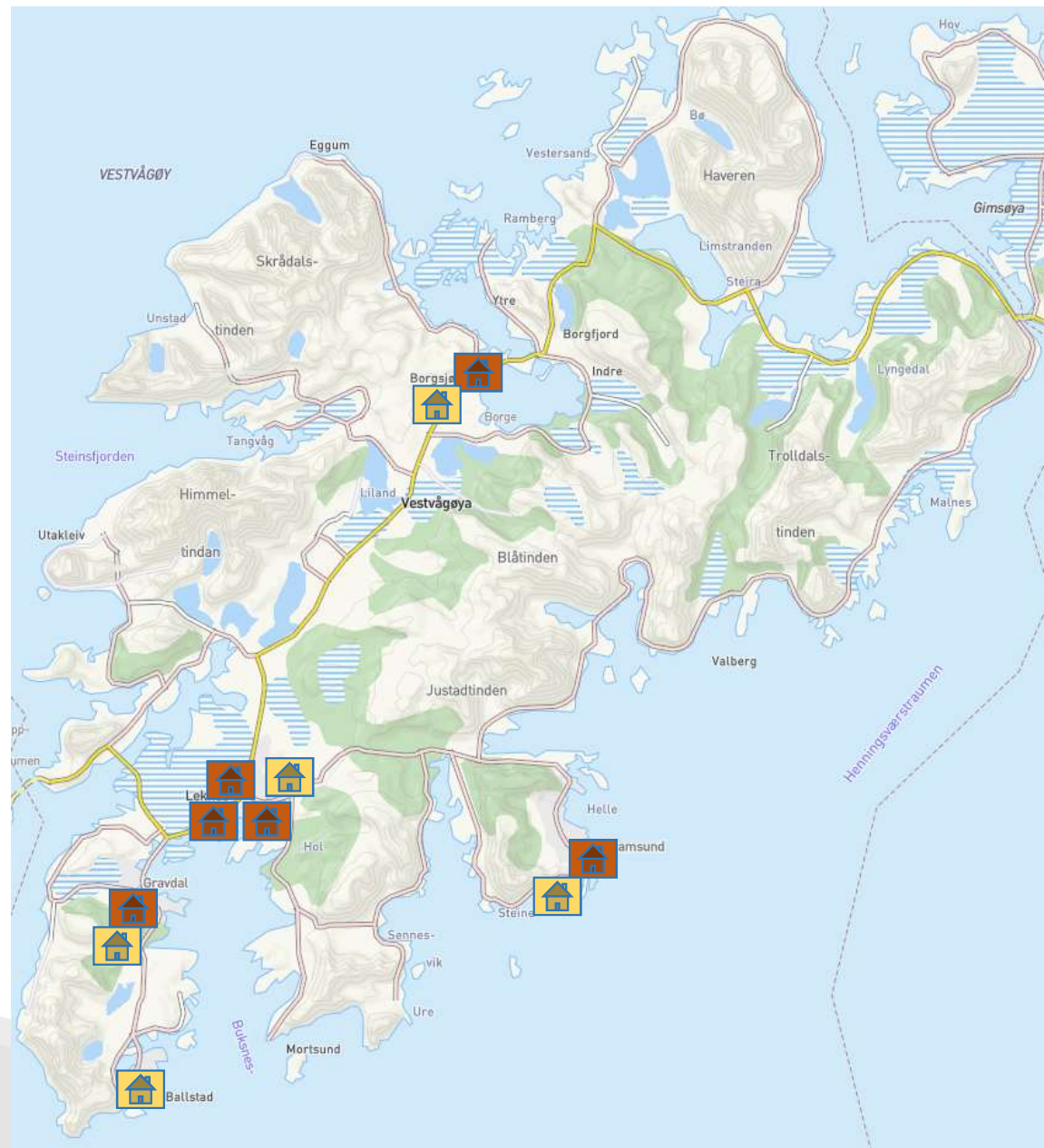
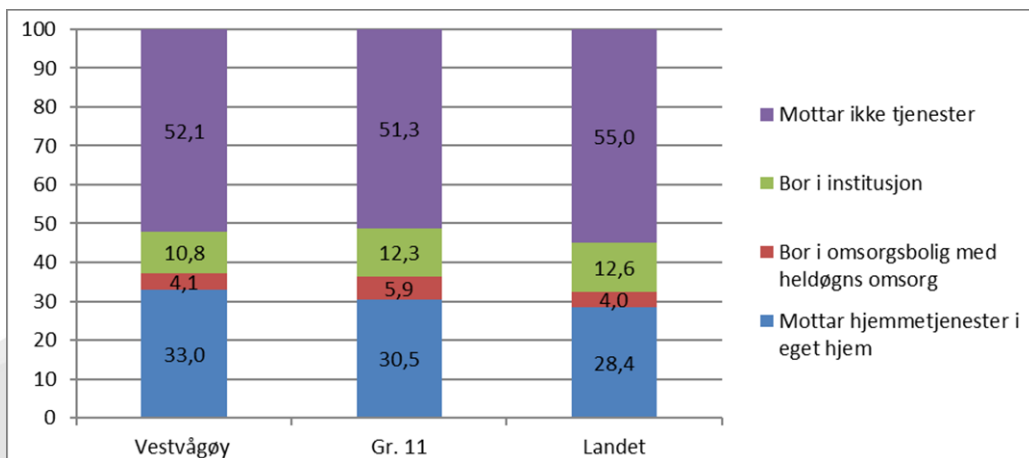
Fagutviklingsavdeling 🏠

Tildelingsrett til ca 200 boliger. 🏠

85,2 årsverk, 73,2 mill kroner.

ca. 570 brukere

Fordeling av brukere over 80 år:

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Sektor Omsorg – Institusjoner og plasser med heldøgns omsorg

Bo- og service

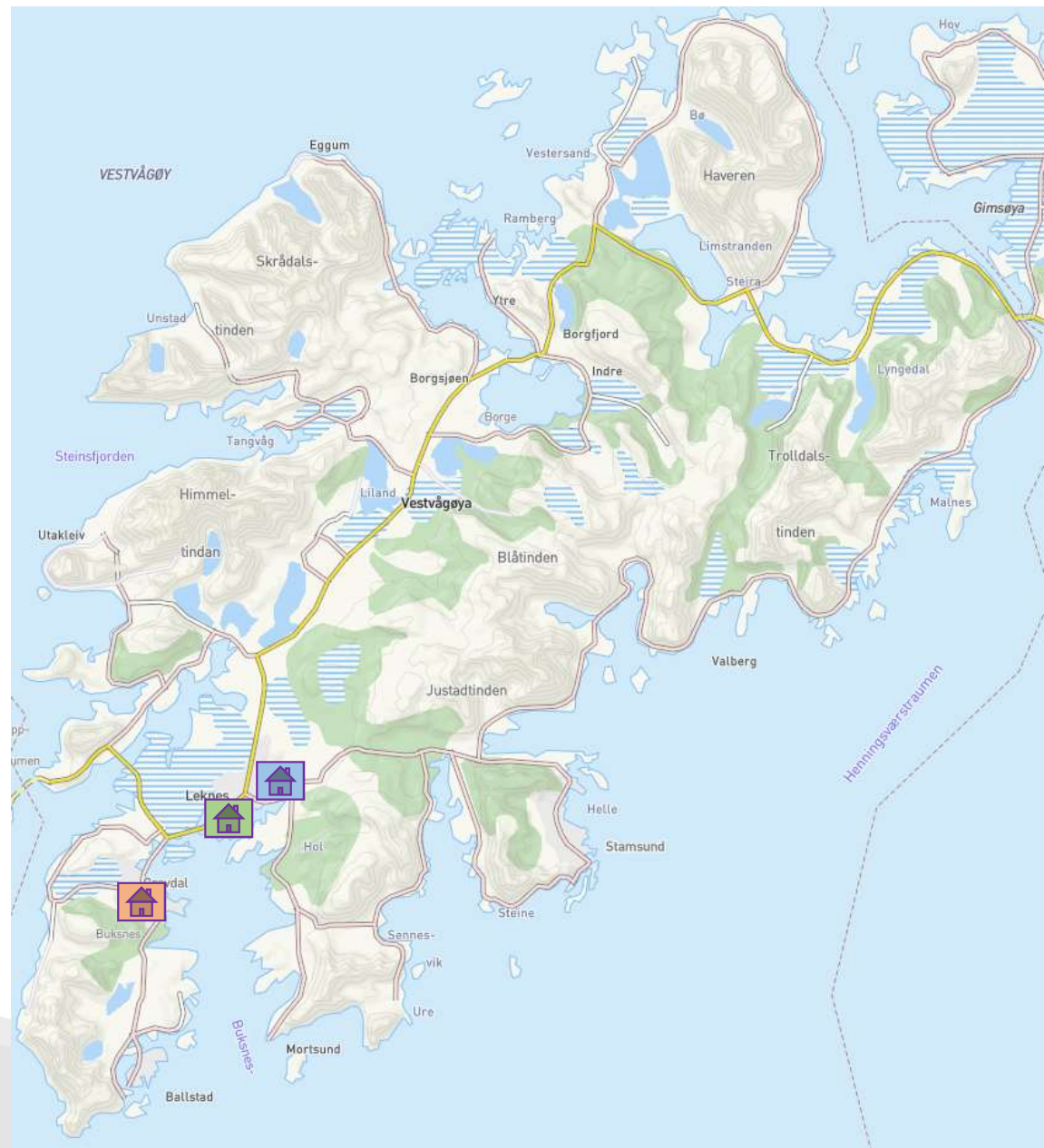
(32,5 mill kroner, 39,7 årsverk, 50 beboere. Avlastning, dagsenter og kafe/aktivitetssenter)

Lekneshagen Bofellesskap

(41,1 mill kroner, 62,5 årsverk, 54 beboere, langtid og avlastning)

Vestvågøy sykehjem

(42,8 mill kroner, 53,1 årsverk, 46 beboere, korttid og langtid)

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Sektor Omsorg – Boliger TFF

6 boområder

1 dagsenter

75,8 årsverk, 39,2 mill kroner.

80 brukere

- 42 i egen bolig
- 10 avlastning institusjon
- 10 privat avlastning
- 2 brukerstyrt personlig assistanse
 - 16 omsorgslønn
 - 12 dagsenter
 - Mange på VTA

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Sektor Familie og Velferd

Familieenheten (25,8 årsverk, 21,7 mill kroner, 2.780 brukere 0-19 år)

Barnevern (13,8 årsverk, 23,0 mill kroner, ca 140 barn/unge med tiltak)

Helseenheten (33,5 årsverk, 24,9 mill kroner, ca 30.000 konsultasjoner)

Flyktning (25,4 årsverk, 38,2 mill kroner, 90 brukere på introprogram i løpet av 2018, i 2019 ned til 40 brukere)

NAV Sosial (9 årsverk, 13,8 mill kroner, ca 200 brukere)

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

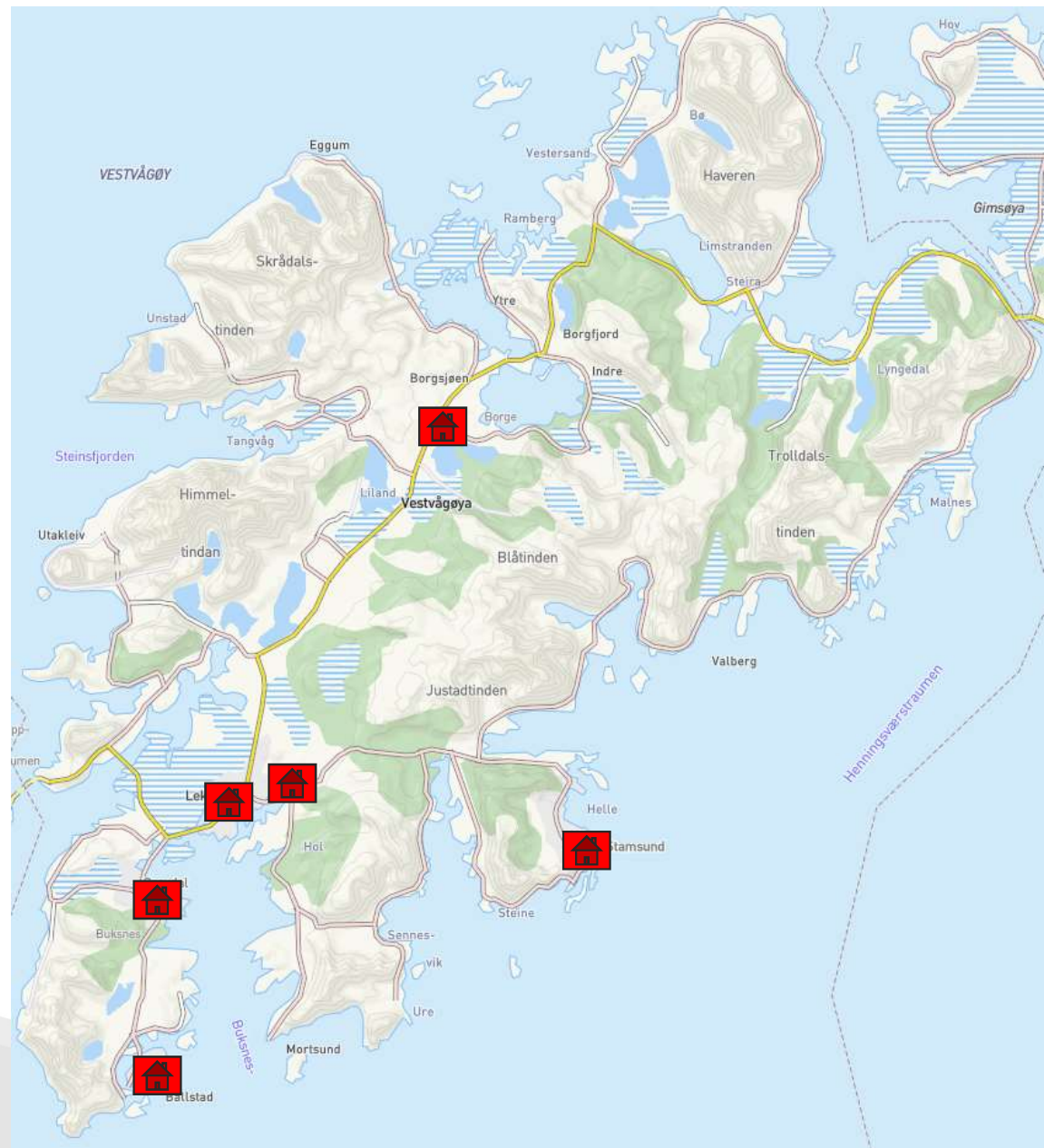
Sektor Samfunn og Teknikk

Næring, plan og utvikling (19,4 årsverk, 12,4 mill kroner, mange søknader behandlet!)

Prosjekt og infrastruktur (16 årsverk, 15,7 mill kroner – mye selvkost)

Brann og redning (12,3 årsverk, 10,8 mill kroner)

Kultur (24,5 årsverk, 21 mill kroner, 200.000 besøk på Meieriet (30.000 billetter arrangement, 21.500 billetter kino)
Tilskudd til museum, teatre, idrett, idrettsanlegg, barn/unge, musikk, kunst, mv.

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Sektor Rådmann og støtte
(Rådmannens ledergruppe, økonomi,
HR/Tjenesteutvikling og Informasjon/IKT)
(46,3 årsverk, 45,2 mill kroner)

- 9.462 inngående og 6.846 utgående dokumenter
- 17.451 inngående og 25.406 utgående fakturaer
- Lønn til i gjennomsnittlig 1.559 personer hver måned, og foretatt 134 tilsettinger
- Innkrevd 1.103 mill kroner i skatt, 282,3 mill kroner gikk til kommunen
 - Nettsiden hadde 356.000 besøk, og Facebook-siden hadde 2.650 følgere
- Vel 1.700 datamaskiner i kommunens systemer

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Kommunal tjeneste- produksjon:

11.000 innbyggere,
1.000 ansatte og
1 milliard kroner
på 10-11 minutter

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Innledning 2: Folkehelse og bærekraft

28. mai 2019

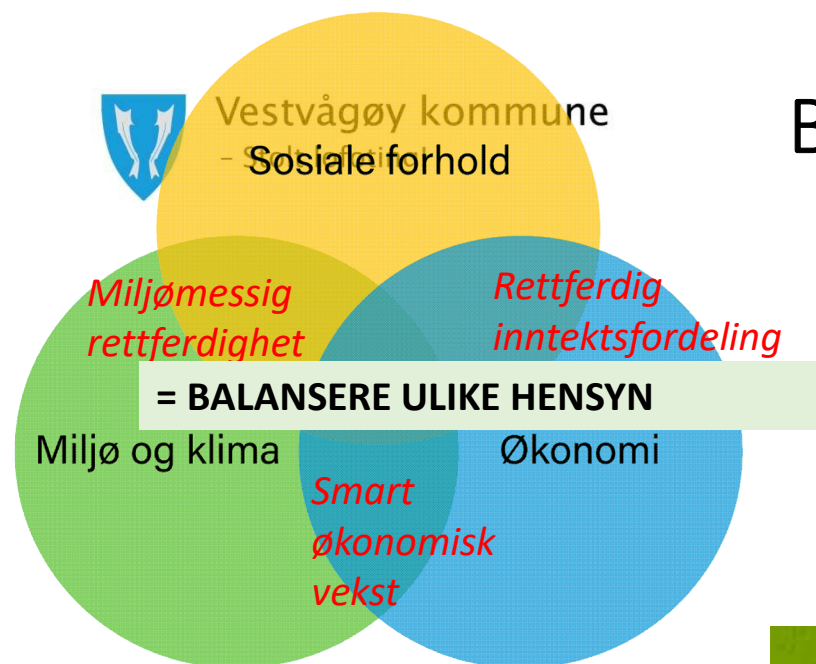

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Program:

- Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon (Line og Villy)
- Innledning 2: Folkehelse og bærekraft (Nora og Heidi)
- *Pause*
- Tema 1: Robuste unge (0-19 år) (Nora og Greta)
- *Lunsj*
- Tema 2: Stolte lofotinga (20-66 år) (Heidi)
- *Pause*
- Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +) (Villy og Cato)
- Budsjettrammer og budsjettprosess (Line)

Hensynet til
naturens bæreevne

Økonomisk vekst

Bærekraftig utvikling

Å dekke grunnleggende behov

Stedstilhørighet

Medvirkning

Å ta ut det
menneskelige
potensialet

Rettferdig
eller lik
tilgang til
ressursene

Sosial
støtte

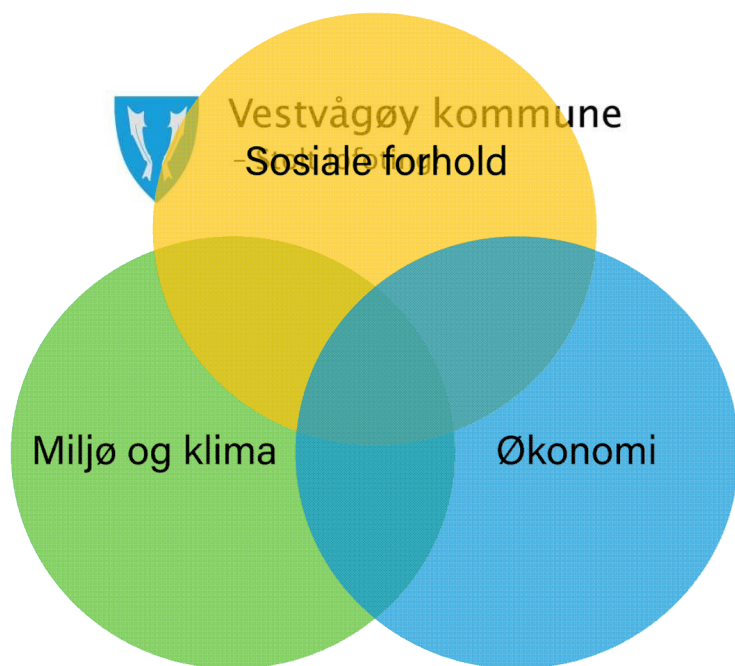

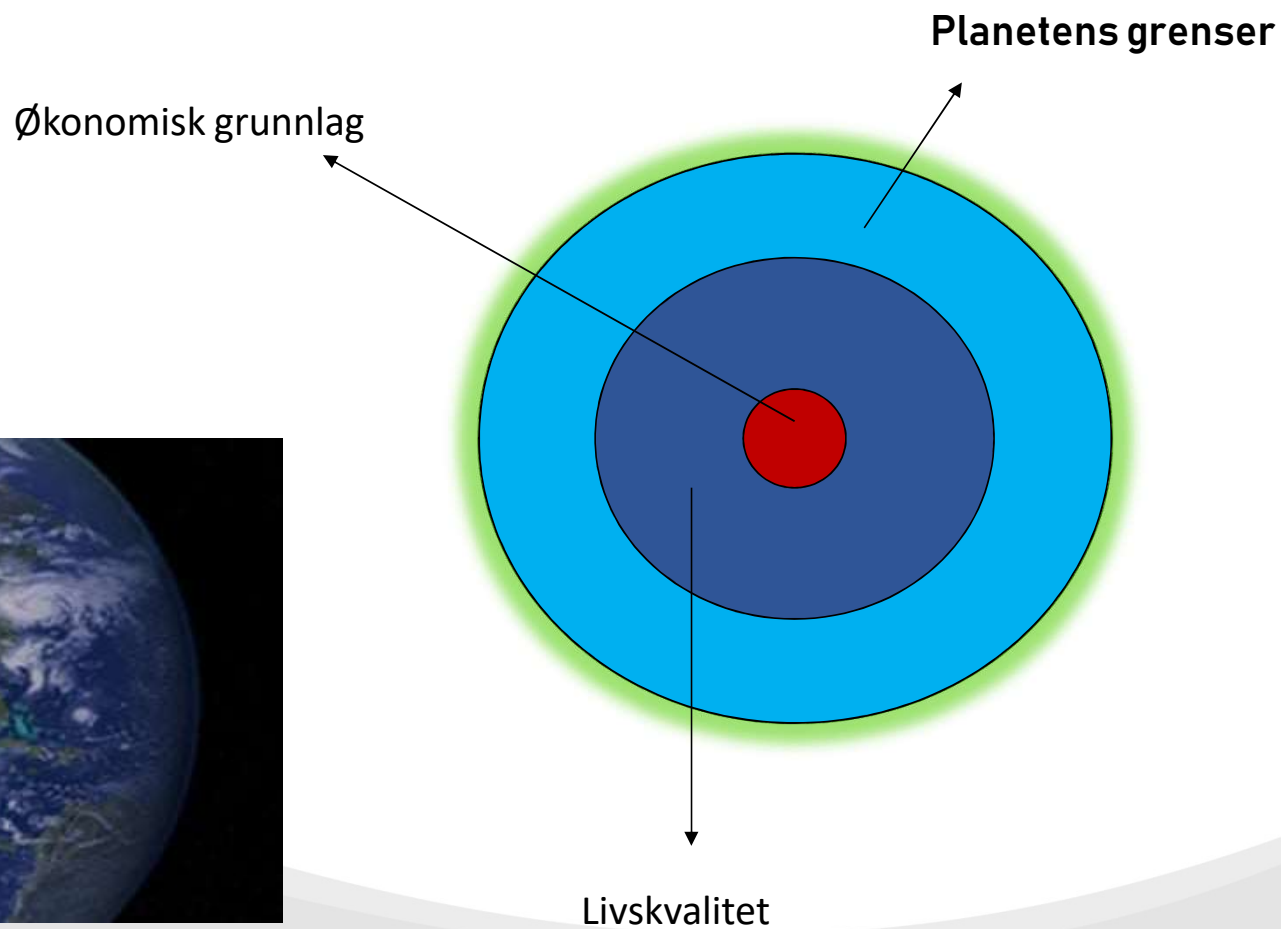
Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Bærekraftig utvikling og oversettelse lokalt

Bærekraftig utvikling

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023. *Vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019*

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

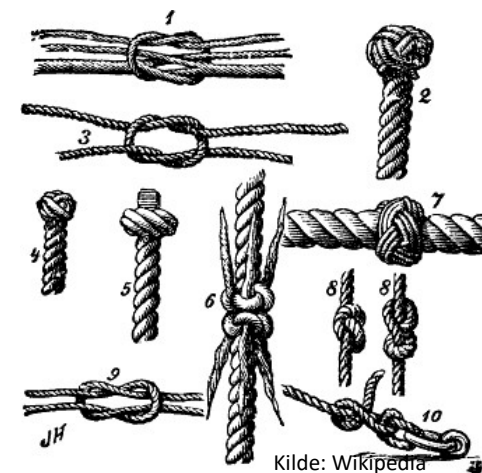
- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Gjenstridige problemer

- det er ingen enkeltaktør som eier problemet
 - det er svært sammensatt
 - det er ingen enkle eller enkeltløsninger
 - det er ingen kortsiktige løsninger
-
- I kommunen sitter ansvaret hos alle og ingen...
 - så ka då...?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Forventningene (videre)

- De regionale og lokale myndighetene har sentrale oppgaver med å håndtere disse utfordringene. Det gjelder alle kommuner, uavhengig av størrelse og kompetanse.

Planlegging er et av deres viktigste verktøy.

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Regjeringen vil styrke fylkeskommunenes og kommunenes samfunnsutviklerrolle. Den innebærer å gi en tydelig strategisk retning til samfunnsutviklingen ut fra regionale og lokale forhold, å mobilisere ulike aktører og å samordne offentlig innsats og virkemiddelbruk. Regional og kommunal planlegging er sentrale verktøy for å utøve denne rollen.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Hva vi bør, kan, skal og må

Hva

- Langsiktig og strategisk tenkning
- Planlegging
- Handling og effektivisering

Hvordan

- Tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid
- Innovasjon i offentlig sektor
- Samskaping (involvering) –næringsliv, innbyggere, øvrige myndigheter og kunnskapsmiljø

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Spørsmål til refleksjon:

- Hvordan balansere vekst og vern?
- Hvor møtes (ikke) bærekraft og attraktivitet?
- Hvordan oversette bærekraftsmål lokalt og i alt vi gjør?
- Hvor kan vi være innovative og hvor bør vi være konservative?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

- Kommunen kommer dårlig ut på en rekke **folkehelse**-indikatorer, og møter ikke **bærekraft**-målene.
- I tjenestene har vi stor ressursinnsats rettet inn mot **individrettede tiltak og behandling**, og liten innsats rettet mot **universelle tiltak og forebygging**.
- Det er behov for å øke **kompetanse**-nivået, både i kommunen generelt, og i kommune-organisasjonen

Mål for innlegg: felles forståelse av begrepene
forebygging og helsefremming

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

90% av faktorene
ligger i andre
samfunnsområder

10% av
faktorene
ligger her

Fri videreutvikling av Dahlgren &
Whiteheads modell fra 1991

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

17 bærekraftsmål

Utdanningsnivå og mestring i videregående skole

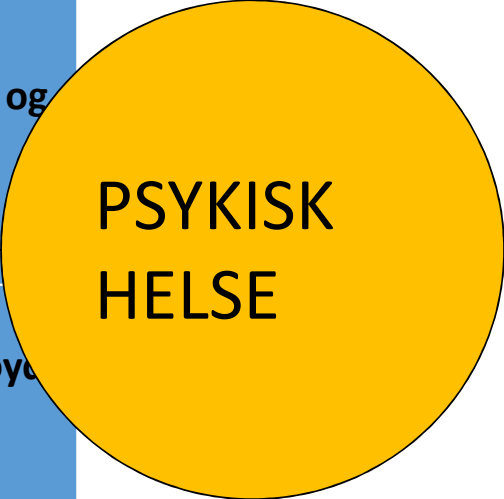
- Vestvågøy har en lavt utdanna befolkning; 73 % i alderen 30-39 år har vgs. eller høyere utdanning, noe som er lavere enn fylket og landet
- Vestvågøy har en høy andel frafall i vgs; det er 26% totalt som faller fra (25% for Nordland og 21% for landet). Av elevene med foreldre med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er frafallet 42%.

Trivsel, fritid og framtidstro blant barn og unge (Ungdata 2019)

- Ungdomsskoleelevene i Vestvågøy er i mindre grad enn sammenlignbare kommuner fornøyd med lokalmiljøet (54%) og fornøyd med skolen sin (54%)
- 53% oppgir at de deltar i organiserte fritidsaktiviteter, dette er færre enn sammenlignbare kommune (65%). Samtidig bruker mange av ungdommene i kommunen vår (87%) mer enn to timer foran en skjerm hver dag
- 70 % av ungdomsskoleelevene i Vestvågøy tror de vil få et lykkelig liv

Helsefremmende livsstil

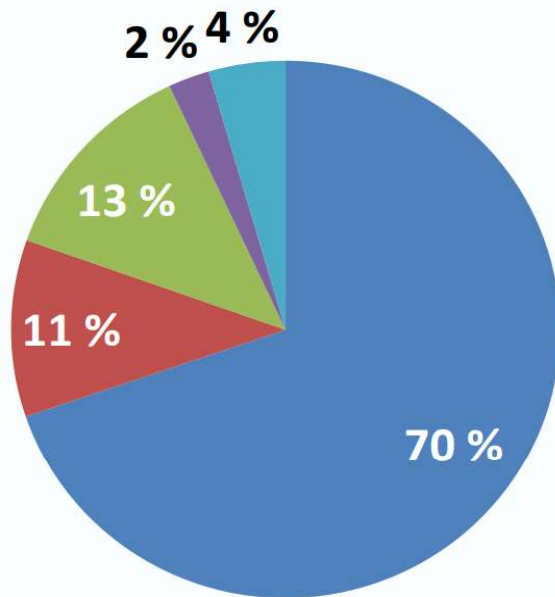
- Vi har høyere andel (selvrapportert) overvekt og fedme hos 17 åringer (33%) enn landet og fylket og høyere forekomst av hjerte og karsykdommer i befolkningen
- 84 % av ungdomsskoleelevene i kommunen trener minst én gang i uka, litt høyere andel enn andre sammenliknbare kommuner
- Høy forekomst av hjerte- og karsykdommer

PSYKISK
HELSE

Fordeling av samfunnsmkostnader. Hjerte/kar, kreft, psykiske lidelser i prosent

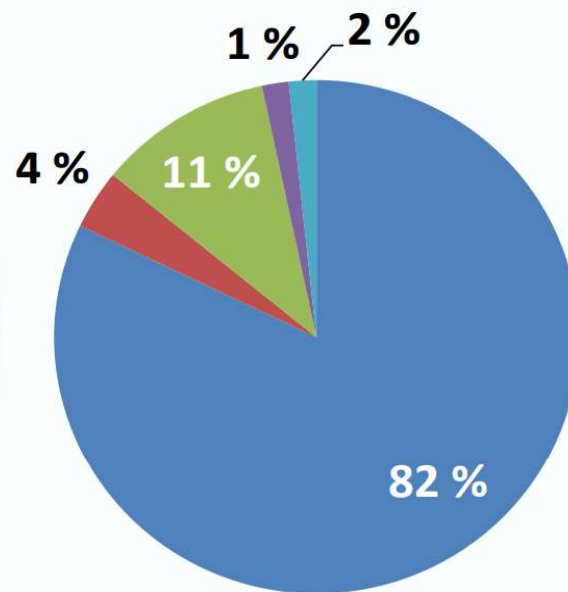
HJERTE/KAR

126 mrd

■ TAPTE LEVEÅR
■ SYKEFRAVÆR

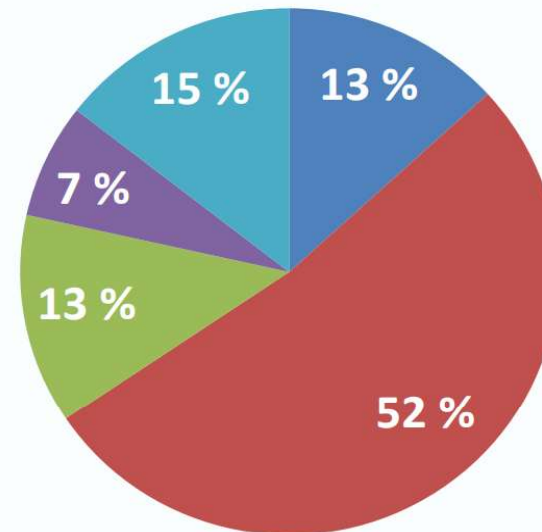
KREFT

128 mrd

■ TAP AV LIVSKVALITET
■ UFØRHET

PSYKISKE LIDELSER

185 mrd

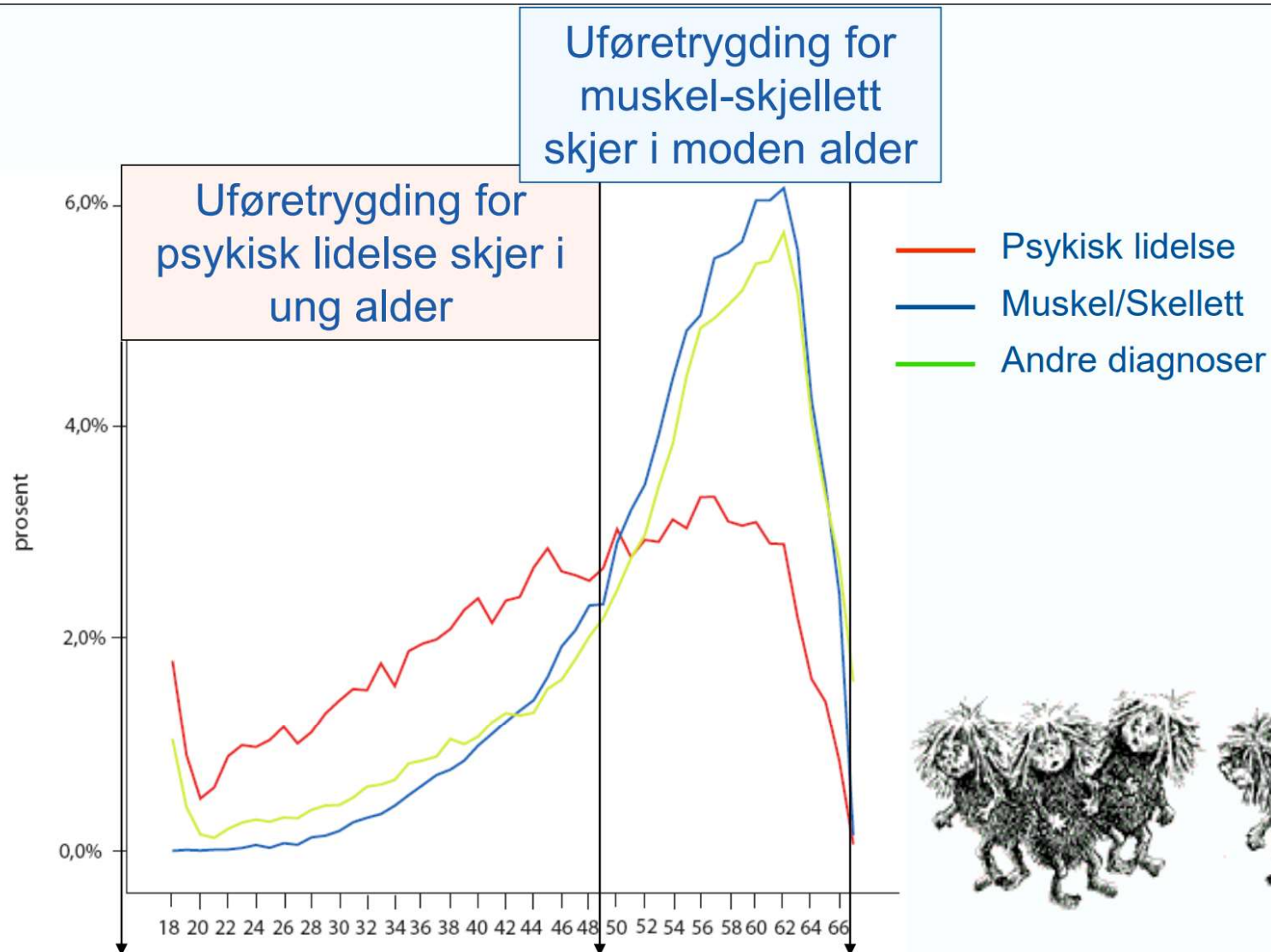
■ HELSETJENESTE KOSTNADER
17

Kilde: Hdir

Lånt av Arne
Holte (2016)

<https://www.statped.no/contentassets/11966737800c4e7499e21089ae99d474/arne-holte-statped-trondheim-240816.pdf>

Are Holte
(2016)

Alder ved uførhetstrygding i Norge (2000-2003)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

- Vi kan ikke løse denne samfunnsutfordringen med å bygge ut enda flere behandlingsplasser
- Behandling har for lav effektivitet, koster for mye, når bare noen få og overser ofte språklige minoritetsgrupper

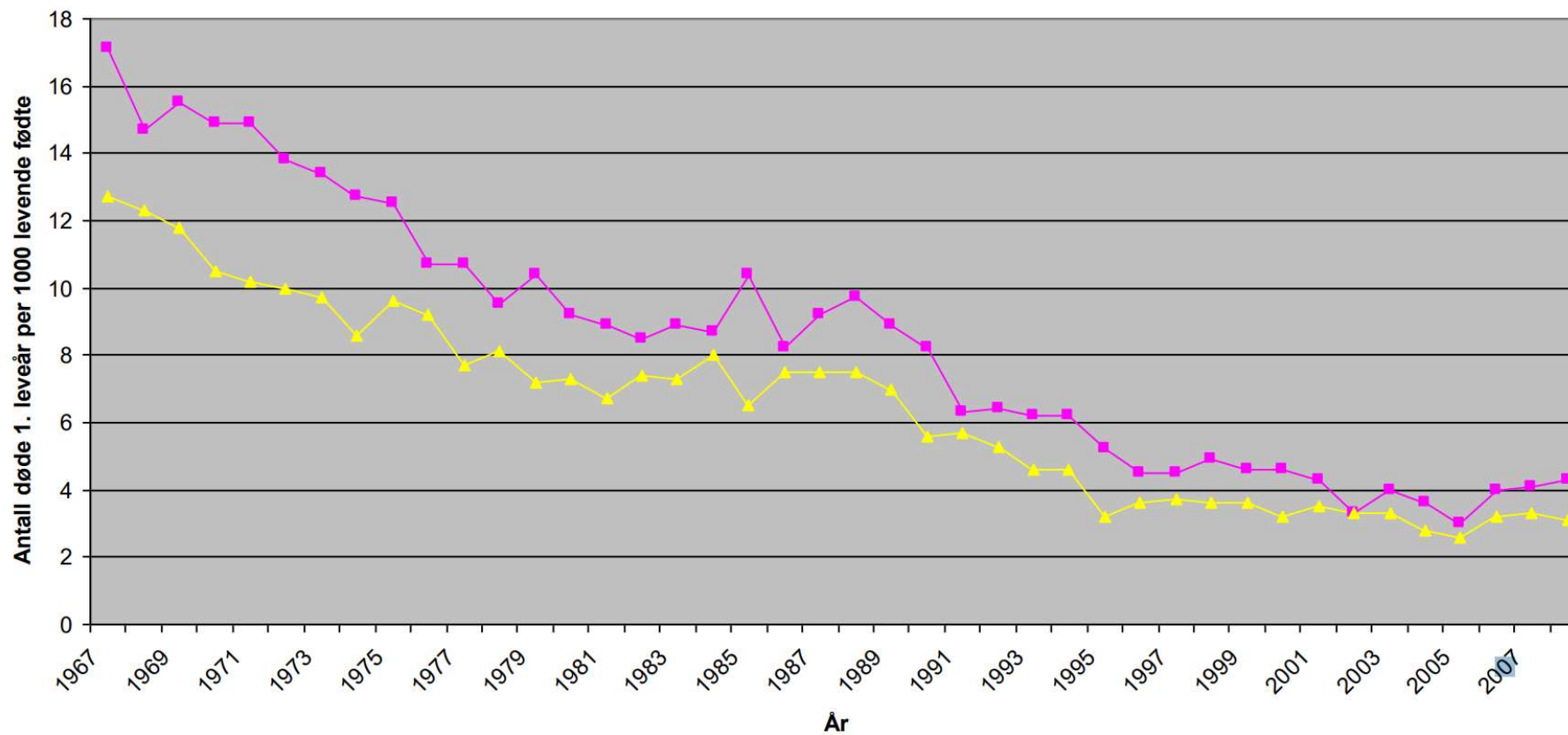
Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Hva skal vi gjøre? Hvilke tiltak?

- Forebygging har fungert kjempebra ifht den fysiske helsen, eks:
 - Spedbarnsdød
 - Hjerne-kar og slag-død
 - Kreft-død
 - Døde i veitrafikken
 - Tobakk-røyking
 - Alkohol blant barn og unge

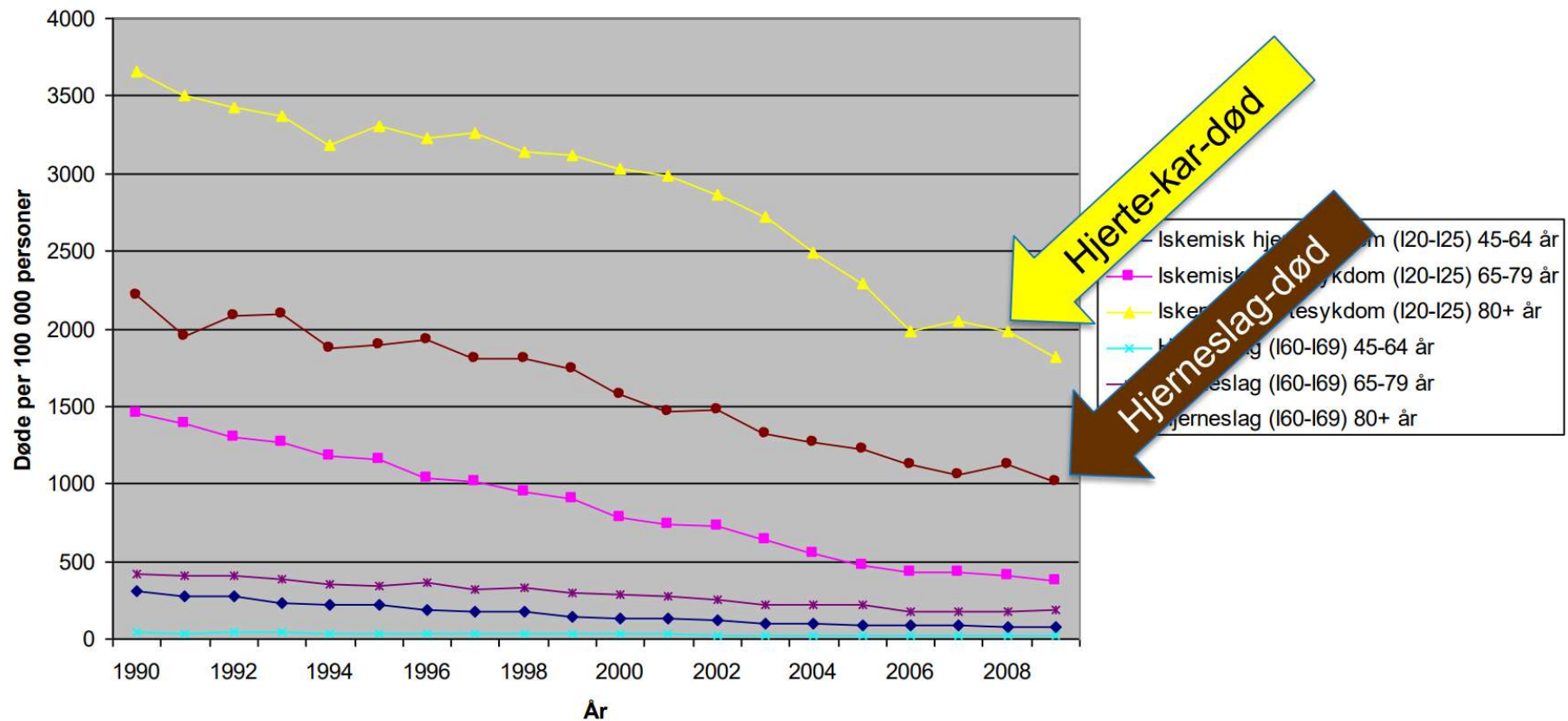
Spedbarnsdød i Norge

Gutter og jenter, 1967-2008

Kilde: Norgeshelsa/MFR

Død fra hjerte-kar-lidelser og hjerneslag Norge, menn, 45-64, 65-79 og 80+ år, 1990-2009

Kilde: Norgeshelsa/MFR

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Forebyggingsteori

Forebygging: Tiltak som settes inn **før** folk blir syke

Reduserer antall nye tilfeller av sykdom

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

To hovedstrategier i forebygging

Helsefremmende, styrker

- Robusthet («resilience»)
- Trivsel og velvære
- Positiv psykisk helse
 - Regulere følelser
 - Tenke smart
 - Koordinere atferd
 - Mestre sosiale utfordringer

...istedenfor å redusere
symptomer på sykdom

Sykdomsforebyggende, reduserer

- Antall nye tilfeller av sykdom
- ...istedenfor å styrke helse og
trivsel

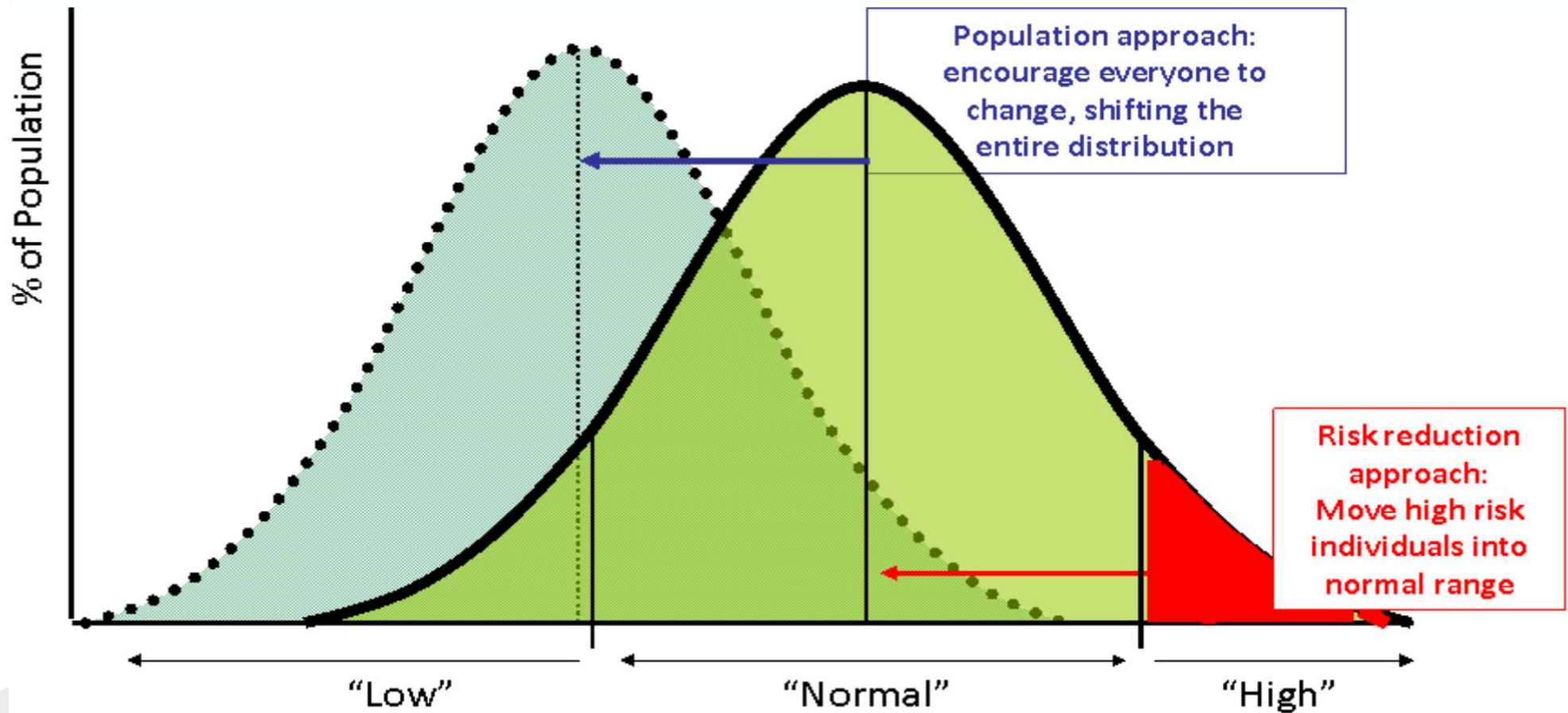
Geoffrey Rose's forebyggingsparadigme

Geoffrey Rose
1926-1993

Hvis sykdomsrisikoen er utbredt (f. eks. depresjon eller muskelskjelett), er virkemidler som reduserer risiko for hele befolkningen mer effektive i å redusere sykdomsbyrde enn det høy-risiko-tilnærminger er - der virkemidlene er siktet inn mot bare de individene som har en betydelig forhøyet risiko for å få sykdommen (Rose, 1992).

Rose's forebyggingsparadigme

Forskyvning av hele befolkningen til en lavere risikokategori når flere enn å forskyve individer med høy risiko til en lavere risikokategori

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Den viktigste målgruppa for en helsefremmende samfunnsutvikling er de aller yngste innbyggerne (-1 til 3 år), her legges grunnlaget for god psykisk og fysisk helse for resten av livet.

I Vestvågøy er det sosiale helseforskjeller. Det vil si at de med god utdanning og inntekt har bedre helse og livskvalitet enn de som har lavere utdanning og inntekt. Dette går igjen innenfor alle tallgrunnlag på folkehelse som vi kan koble til utdanningsnivå.

Forebyggingsbrillene

Her skapes
folkehelse!

Her har
VVK stor
innsats

Helsefremming	VS Sykdomsforebygging
Styrker:	Reduserer:
Robusthet	Antall nye sykdommer
Trivsel og velvære	
Positiv psykisk helse	
Treffer alle	Treffer noen få
redusere symptomer på sykdom...	Istedenfor å styrke helse og trivsel

Tabell: Forskjellen på de to hovedstrategiene innenfor forebygging

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Folkehelsa i Vestvågøy

Helse og livskvalitet bygges der folk lever livene sine – hjemme, i nabolaget, i barnehagen og i skolen, på jobben, på internett og i naturen. Derfor har kommunen et stort ansvar å legge til rette for at innbyggerne kan leve gode, helsefremmende liv. Dahlgren og Whiteheads modell viser hvor helse bygges. 10 % av faktorene ligger i helsevesenet, mens 90 % ligger i de andre sektorene. Derfor er folkehelse et tema i alt kommunen gjør.

Fri videreutvikling av Dahlgren & Whiteheads modell fra 1991

Her skapes folkehelse!

Her har VVK stor innsats

Den viktigste målgruppa for en helsefremmende samfunnsutvikling er de aller yngste innbyggerne (-1 til 3 år), her legges grunnlaget for god psykisk og fysisk helse for resten av livet.

I Vestvågøy er det sosiale helseforskjeller. Det vil si at de med god utdanning og inntekt har bedre helse og livskvalitet enn de som har lavere utdanning og inntekt. Dette går igjen innenfor alle tallgrunnlag på folkehelse som vi kan koble til utdanningsnivå.

Helsefremming	VS	Sykdomsforebygging
Styrker:		Reduserer:
Robusthet		Antall nye sykdommer
Trivsel og velvære		
Positiv psykisk helse		
Treffer alle		Treffer noen få
redusere symptomer på sykdom...		Istedenfor å styrke helse og trivsel

Tabell: Forskjellen på de to hovedstrategiene innenfor forebygging

3 STØRSTE FOLKEHELSEUTFORDRINGER I VESTVÅGØY

Utdanning og mestring i videregående skole

- Vestvågøy har en lavt utdanna befolkning; 73 % i alderen 30-39 år har vgs. eller høyere utdanning, noe som er lavere enn fylket og landet
- Vestvågøy har en høy andel frafall i vgs; det er 26% totalt som faller fra (25% for Nordland og 21% for landet). Av elevene med foreldre med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er frafallet 42%.

Trivsel, fritid og framtidstro blant barn og unge (Ungdata 2019)

- Ungdomsskoleelevene i Vestvågøy er i mindre grad enn sammenlignbare kommuner fornøyd med lokalmiljøet (54%) og fornøyd med skolen sin (54%)
- 53% oppgir at de deltar i organiserte fritidsaktiviteter, dette er færre enn sammenlignbare kommuner (65%). Samtidig bruker ungdommene i kommunen vår (87%) mer enn to timer foran en skjerm hver dag
- 70 % av ungdomsskoleelevene i Vestvågøy tror de vil få et lykkelig liv

Helsefremmende livsstil

- Vi har høyere andel (selvrapportert) overvekt og fedme hos 17 åringer (33%) enn landet og fylket og høyere forekomst av hjerte og karsykdommer i befolkningen
- 84 % av ungdomsskoleelevene i kommunen trener minst én gang i uka, litt høyere andel enn andre sammenlignbare kommuner
- Høyere forekomst av hjerte- og karsykdommer

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Program:

- Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon (Line og Villy)
- Innledning 2: Folkehelse og bærekraft (Nora og Heidi)
- *Pause*
- Tema 1: Robuste unge (0-19 år) (Nora og Greta)
- *Lunsj*
- Tema 2: Stolte lofotinga (20-66 år) (Heidi)
- *Pause*
- Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +) (Villy og Cato)
- Budsjettrammer og budsjettprosess (Line)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Tema 1: Robuste unga (0–19 år)

28. mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Oppvekst

Kommuneplanens målsetting:

- Vestvågøy har robuste barn og unge som trives i barnehage og skole, opplever faglig, psykisk, fysisk og sosial mestring ut fra sine forutsetninger
- Alle elevene har grunnleggende ferdigheter etter 4. klasse og er rustet for det videre skoleløpet
- Barn og unge har trygge oppvekstvilkår og får utvikle sine kreative evner

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

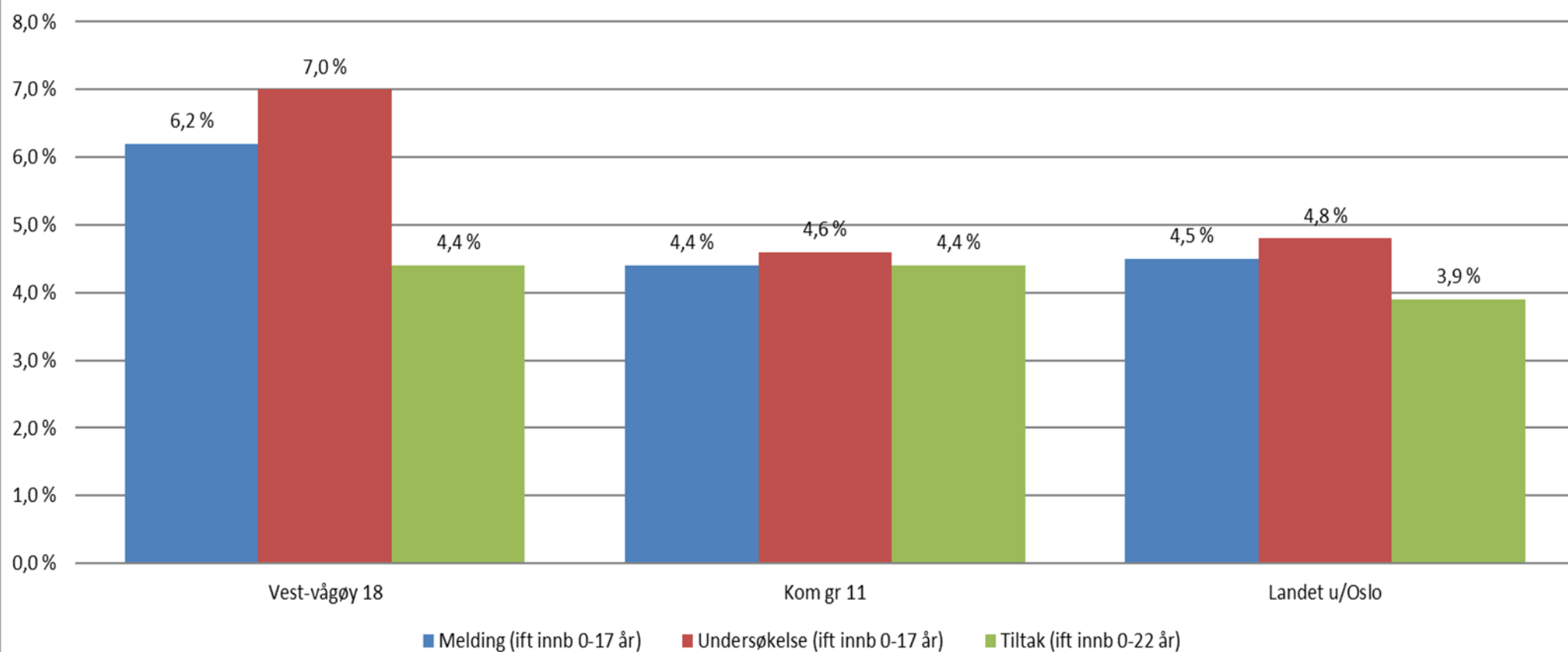
Oppvekst

Utfordringer:

- Flere barnevernsmeldinger
- Barn og unge utsettes for vold eller er vitne til vold
- Mange med særlige behov for bistand
- En stor andel barn og unge vokser opp i lavinntektshusholdninger
- Overganger
- Frafall i videregående skole
- Utstrakt bruk av spesialundervisning og individrettede tiltak
- Mistrivsel i skolen
- Misnøye med lokalmiljøet
- Fysiske og psykiske helseproblemer
- Barn og unges medvirkning

Meldinger, undersøkelser og tiltak i barnevernet

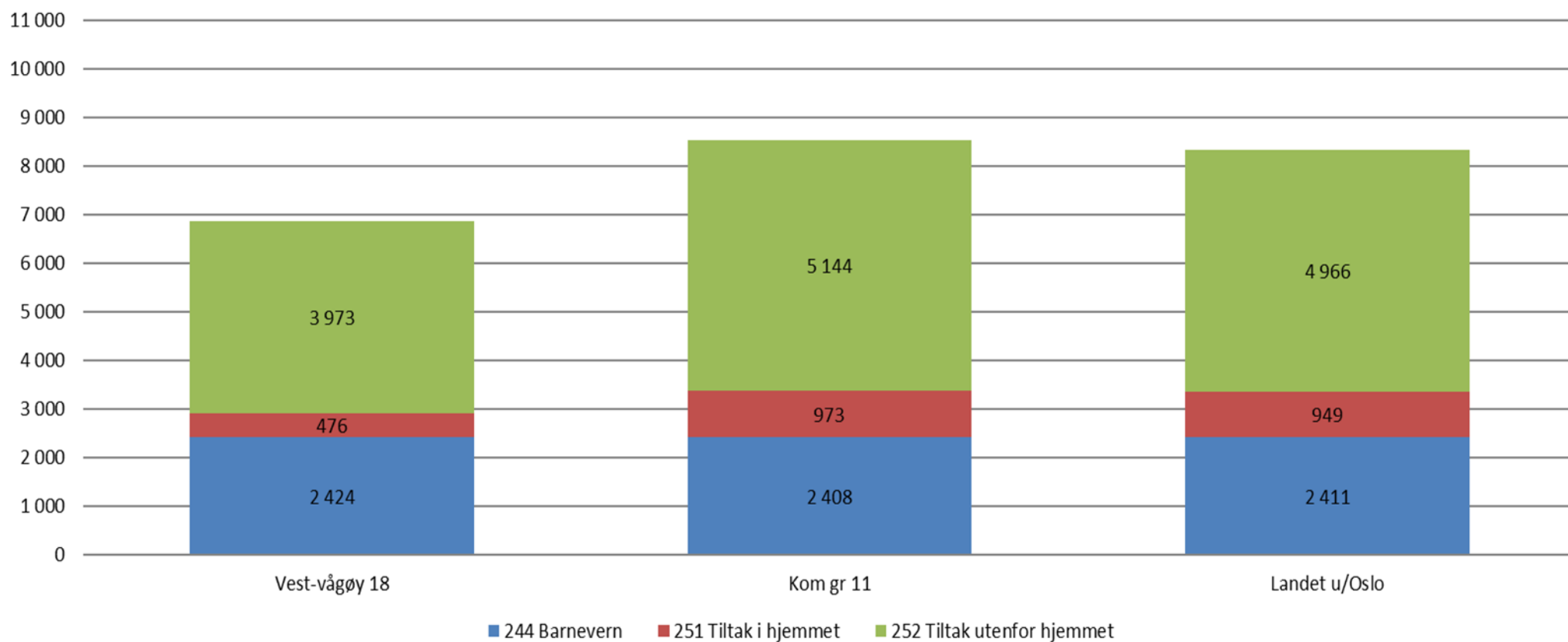

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Oppvekst

Fordeling på funksjoner, nettoutgifter per innb. 0-22 år, barnevern

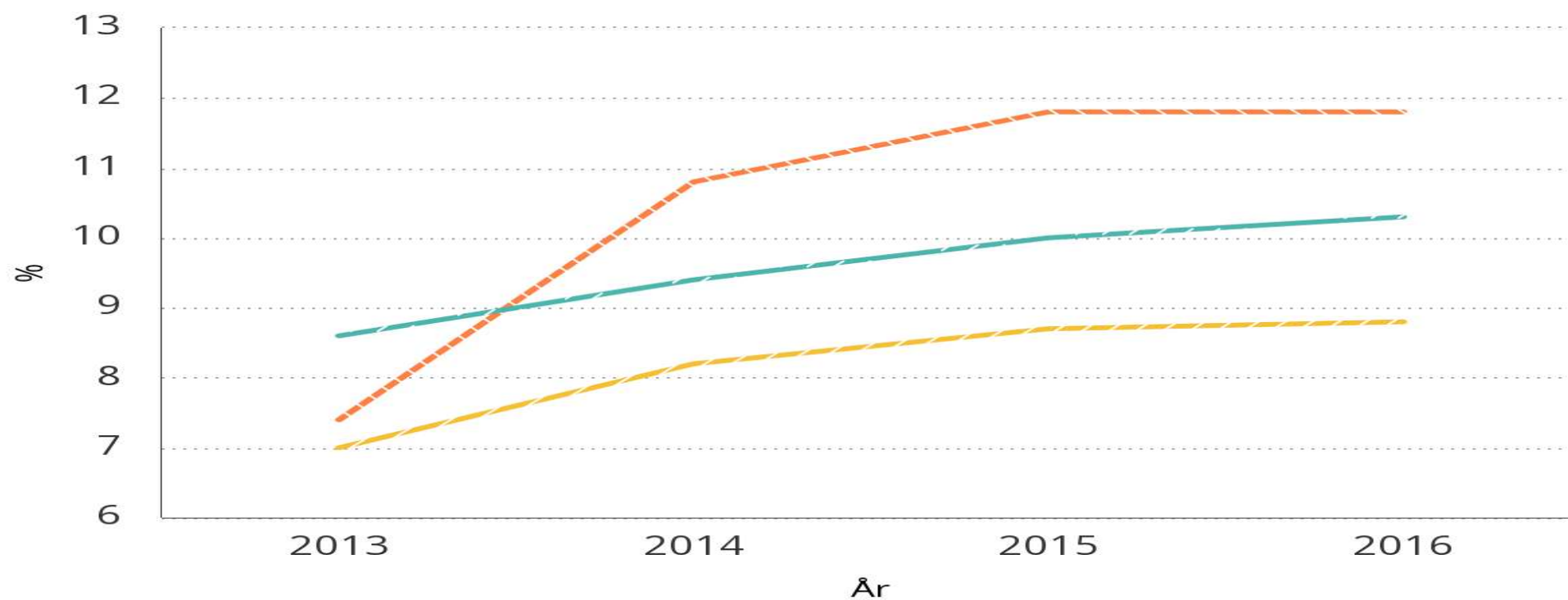

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Barnefattigdom

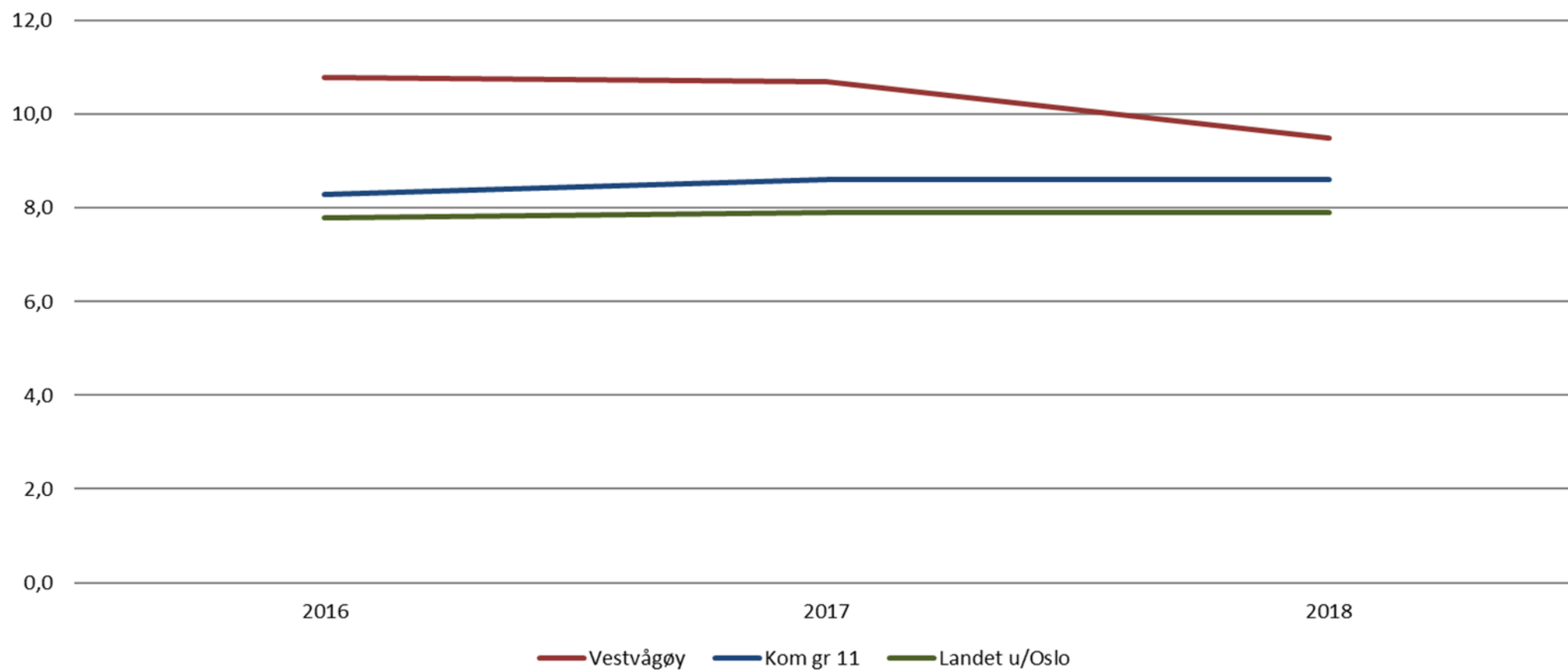
Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt (2016)

Vestvågøy Nordland Landet

Andel elever som får spesialundervisning, priv og kom skoler

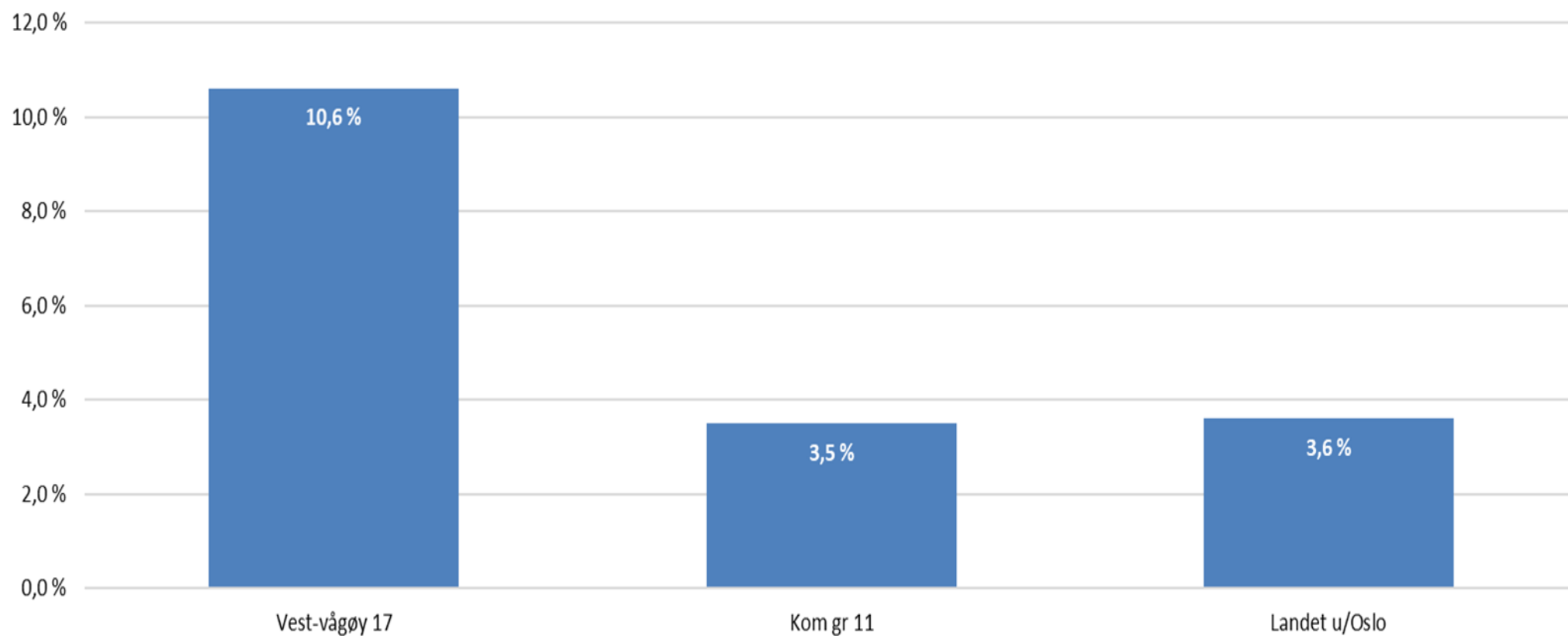

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Oppvekst

Andel barn med ekstra ressurser, kommunale barnehager

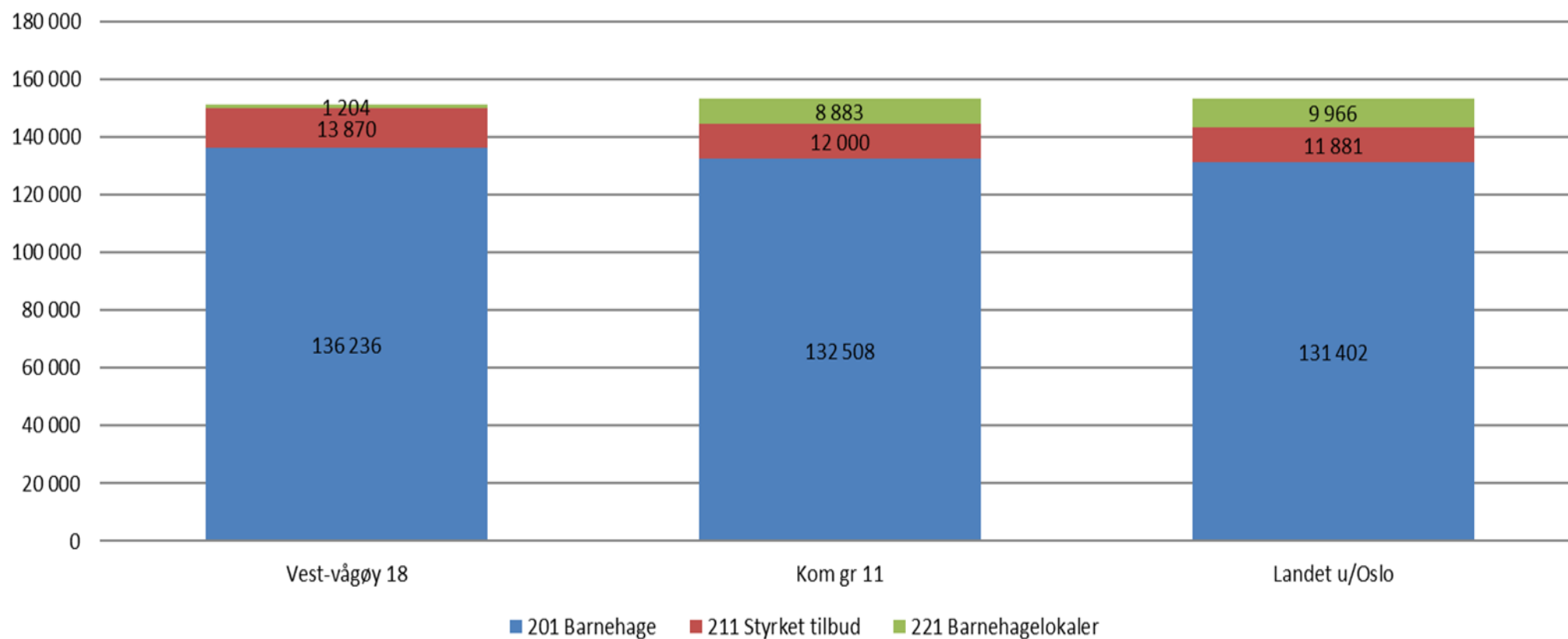

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Oppvekst

Fordeling på funksjoner, nettoutgifter per innb. 1-5 år, barnehage

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

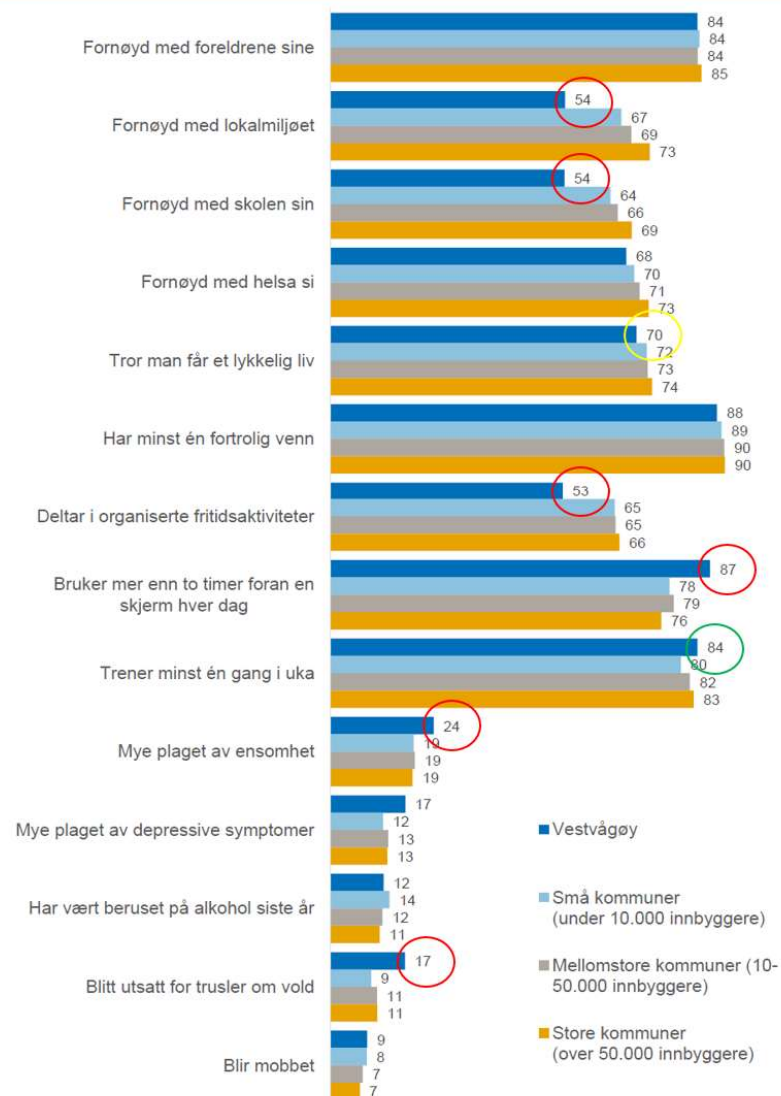
Frafall i videregående skole

År		2010-2012	2011-2013	2012-2014	2013-2015	2014-2016	2015-2017
Geografi	Foreldrenes utdanningsnivå						
<u>Hele landet</u>	<u>totalt</u>	25	24	24	23	22	21
	grunnskole	48	47	46	45	43	41
	videregående	28	27	27	26	25	24
	universitet/høgskole	15	15	15	14	14	13
<u>Nordland</u>	<u>totalt</u>	30	30	29	28	26	25
	grunnskole	51	50	51	50	48	44
	videregående	32	32	31	31	30	29
	universitet/høgskole	21	20	20	18	17	17
Vestvågøy	<u>totalt</u>	30	33	30	28	26	26
	grunnskole	45	41	43	43	49	42
	videregående	31	39	34	34	29	28
	universitet/høgskole	19	18	19	18	18	18

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Nøkkeltall – kommunestørrelse

Ungdata 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Gruppeoppgaver oppvekst

Individuell oppgave:

Hvilke av disse utfordringene er du opptatt av, med særlig tanke på en bærekraftig utvikling?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Oppvekst

Utfordringer:

- Flere barnevernsmeldinger
- Barn og unge utsettes for vold eller er vitne til vold
- Mange med særlige behov for bistand
- En stor andel barn og unge vokser opp i lavinntektshusholdninger
- Overganger
- Frafall i videregående skole
- Utstrakt bruk av spesialundervisning og individrettede tiltak
- Mistrivsel i skolen
- Misnøye med lokalmiljøet
- Fysiske og psykiske helseproblemer
- Barn og unges medvirkning

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Gruppeoppgaver oppvekst

Individuell oppgave:

Hvilke av disse utfordringene er du opptatt av, med særlig tanke på en bærekraftig utvikling?

Gruppe: Hver enkelt deler med gruppa den utfordringen de særlig er opptatt av og sine tanker om det.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Gruppeoppgaver oppvekst

Individuell oppgave:

Hvilke av disse utfordringene er du opptatt av, med særlig tanke på en bærekraftig utvikling?

Gruppe: Hver enkelt deler med gruppa den utfordringen de særlig er opptatt av og sine tanker om det.

Gruppe: Velg ut en av disse utfordringene. Hva tror dere er årsakene til at vi har denne utfordringen?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Tema 2: Stolte lofotinga (20–66 år)

28. mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Program:

- Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon (Line og Villy)
- Innledning 2: Folkehelse og bærekraft (Nora og Heidi)
- *Pause*
- Tema 1: Robuste unge (0-19 år) (Nora og Greta)
- *Lunsj*
- Tema 2: Stolte lofotinga (20-66 år) (Heidi)
- *Pause*
- Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +) (Villy og Cato)
- Budsjettrammer og budsjettprosess (Line)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Kommuneplanens samfunnsdel, mål

- Vestvågøy har sterke, gode og levende bygdesamfunn og tettsteder
- Vestvågøy er en attraktiv bo-, arbeids- og fritidskommune med gode bomiljø, for alle aldersgrupper i alle livsfaser
- Leknes, regionssenter midt i Lofoten, en bærekraftig by med fokus på et levende sentrum

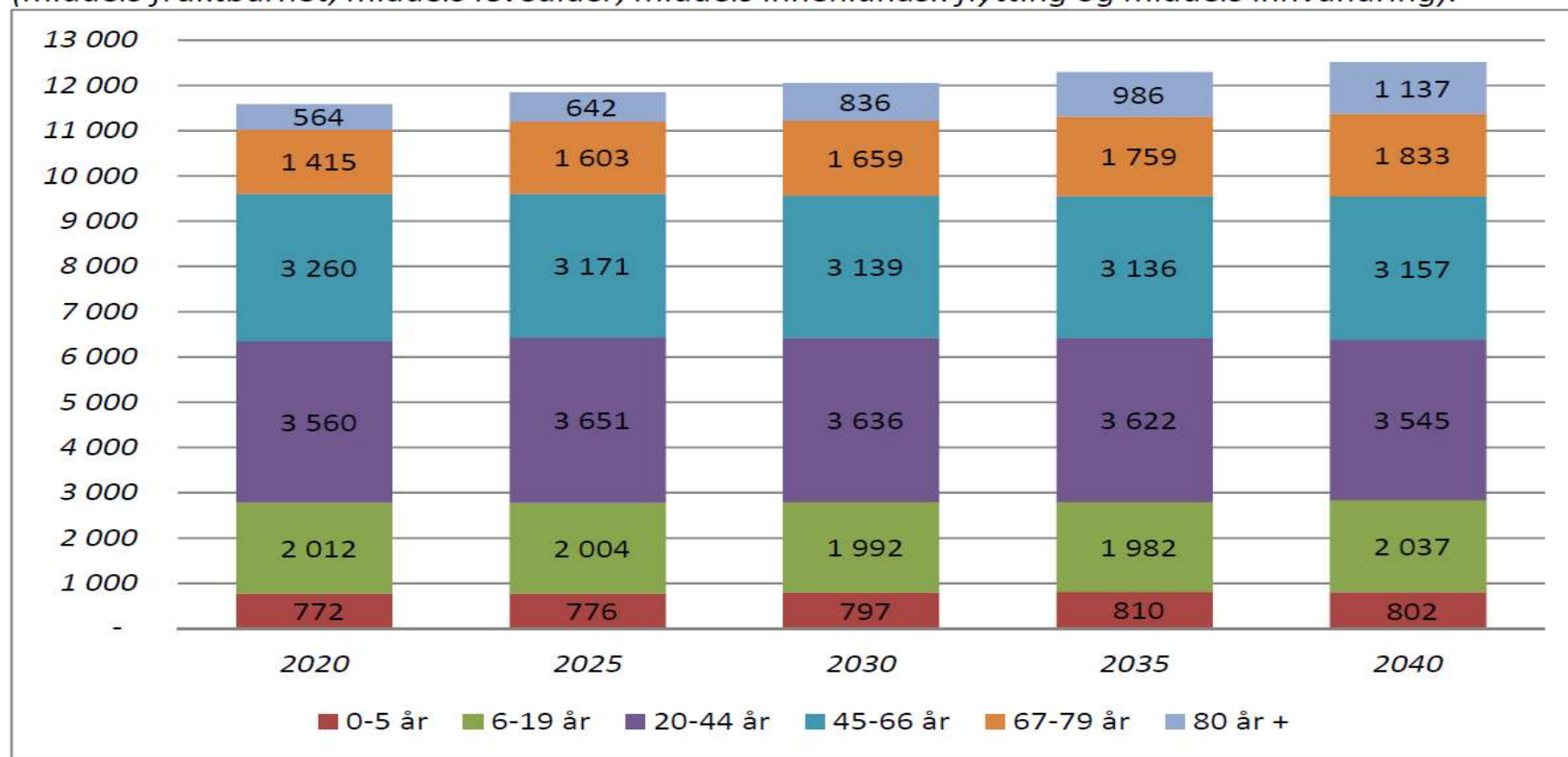
- By-, tettsteds- og bygdeutviklingen i Vestvågøy er ikke helhetlig og langsiktig. Kommunen møter ikke bærekraftmålene
- Leknes mangler attraktivitet og innovasjonskraft
- Boligmarkedet er dårlig rustet for dagens og fremtidens boligbehov og etterspørsel
- Vestvågøy mangler sosiale møteplasser

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkningsframskriving

Fig. 0.2. Befolkningsframskriving 2020-2040 (Kilde: SSB 2018). Prognose etter alternativ MMMM (middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlandsk flytting og middels innvandring).

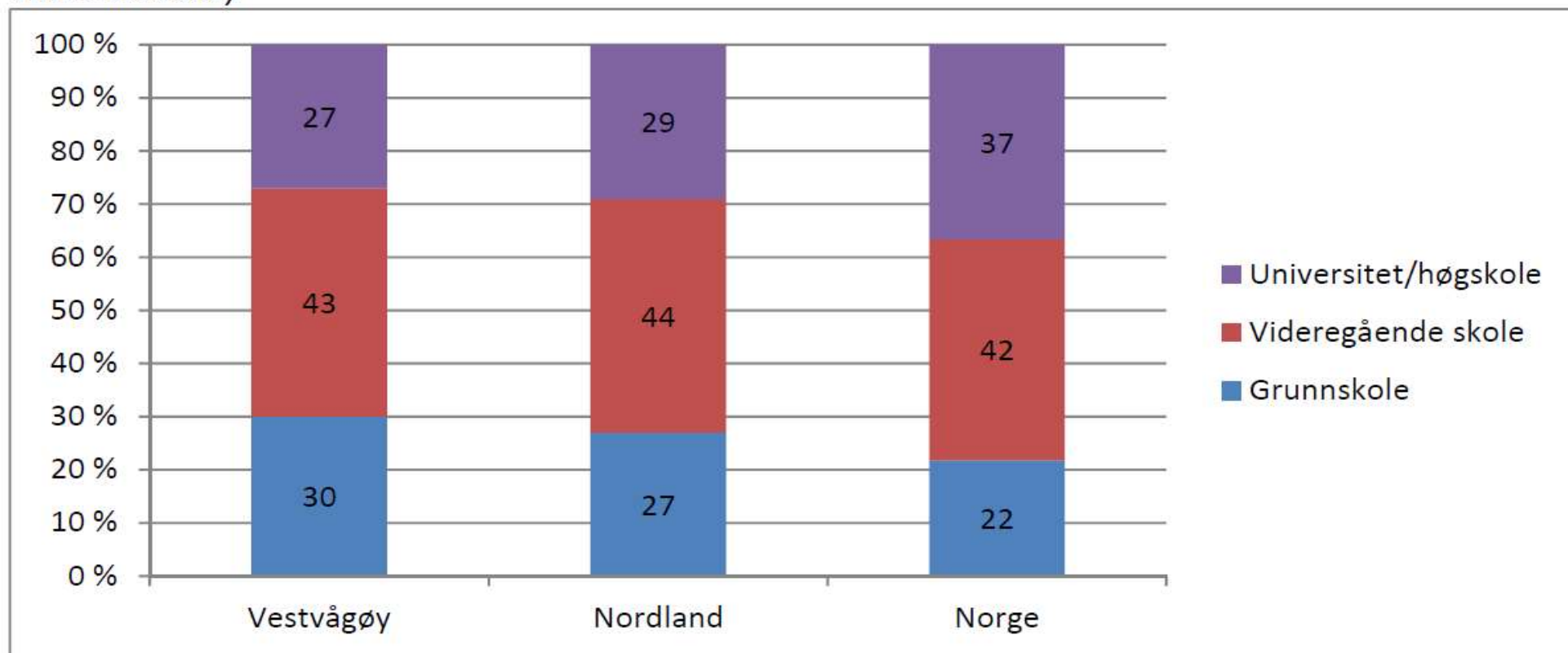

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Utdanningsnivå

Figur 4.3: Høyeste fullførte utdanningsnivå for personer 25 år og over (2017) (Kilde: Kommunehelsestatistikkbank)

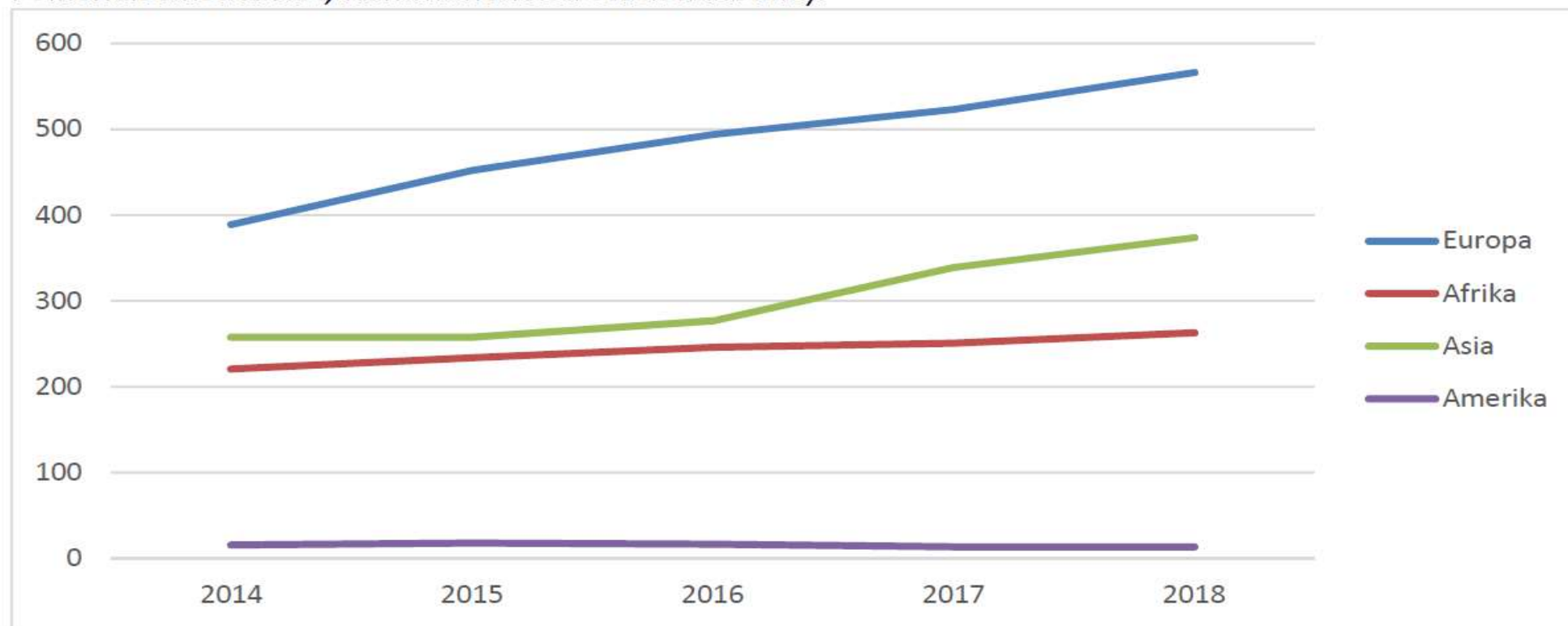

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkning

Fig.0.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre i Vestvågøy 2014-2018 (Kilde: Folkehelseinstituttet, Kommune helsa statistikkbank).

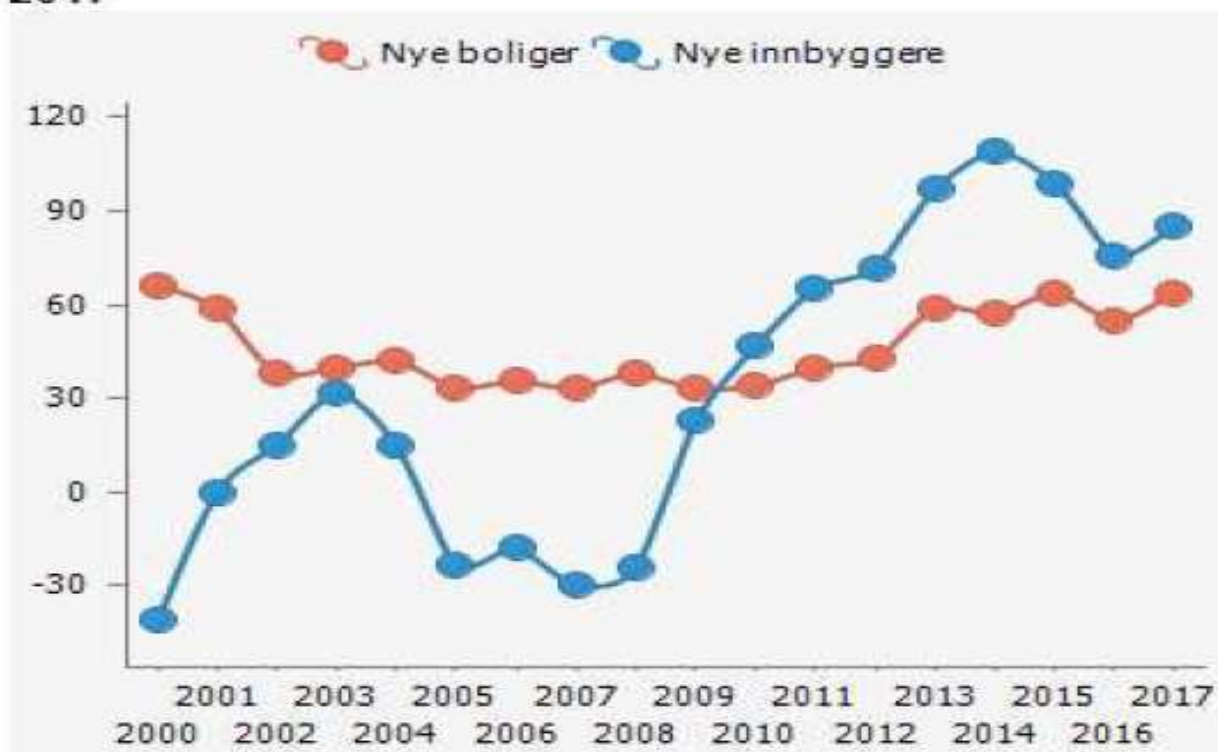

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Boliger og nye innbyggere

Nye boliger og nye innbyggere*). Valgt region. 2000-2017

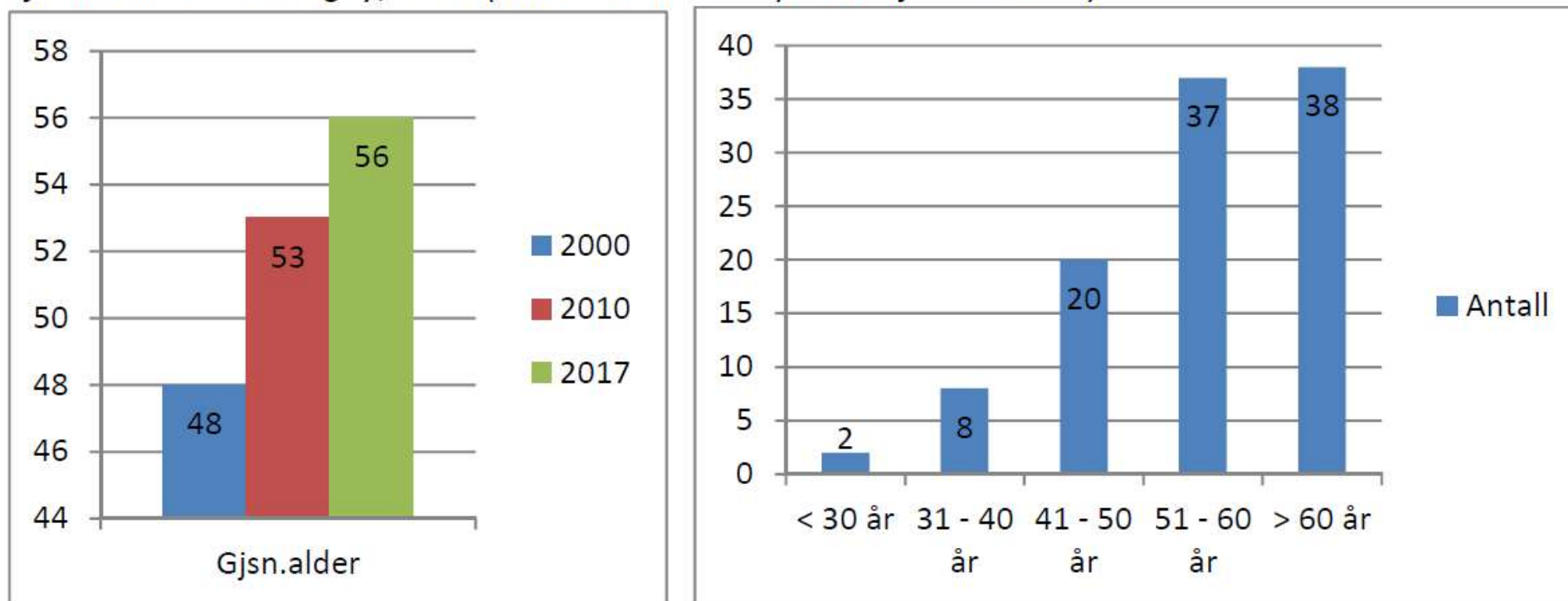
*) Både nye boliger og nye innbyggere er regnet som 3-årlig gjennomsnitt

Kilde: Kommuneprofilen.no

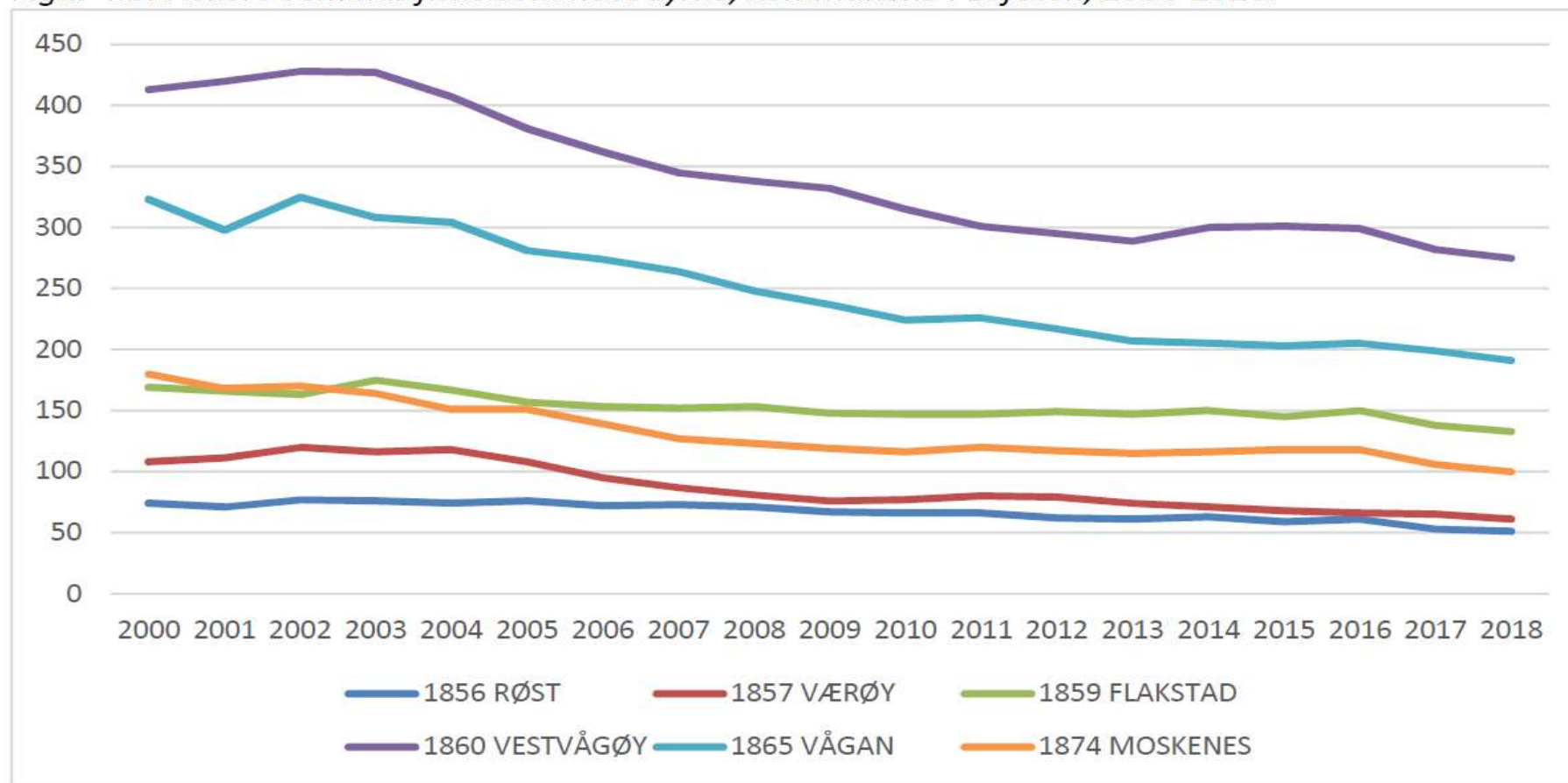
Landbruk

Figur 4.5: Utvikling i gjennomsnittlig alder og fordeling i aldersgrupper på eier av enkeltpersonforetak i jordbruket i Vestvågøy, 2017 (Kilde: Søknad om produksjonstilskudd).

Figur 4.8. Fiskere som har fiske som hovedyrke, kommunene i Lofoten, 2000-2018.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Refleksjon i gruppene

Næring

- Hva er det viktigste kommunen kan gjøre for å fremme bærekraftig næringsutvikling/verdiskaping?

Boligmarkedet er dårlig rustet for dagens og fremtidens boligbehov og etterspørsel

- Hvordan skal kommunen bidra til boligbygging som møter behovet og preferansene?

By-, tettsteds- og bygdeutviklingen i Vestvågøy er ikke helhetlig og langsiktig. Kommunen møter ikke bærekraftmålene

- Er dere enige, og i såfall, hvordan styrke langsiktig& balansert utvikling?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +)

28. mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Program:

- Innledning 1: Kommunal tjenesteproduksjon (Line og Villy)
- Innledning 2: Folkehelse og bærekraft (Nora og Heidi)
- *Pause*
- Tema 1: Robuste unge (0-19 år) (Nora og Greta)
- *Lunsj*
- Tema 2: Stolte lofotinga (20-66 år) (Heidi)
- *Pause*
- Tema 3: Livskvalitet for alle (67 år +) (Villy og Cato)
- Budsjettrammer og budsjettprosess (Line)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkningsutvikling 2019-2040

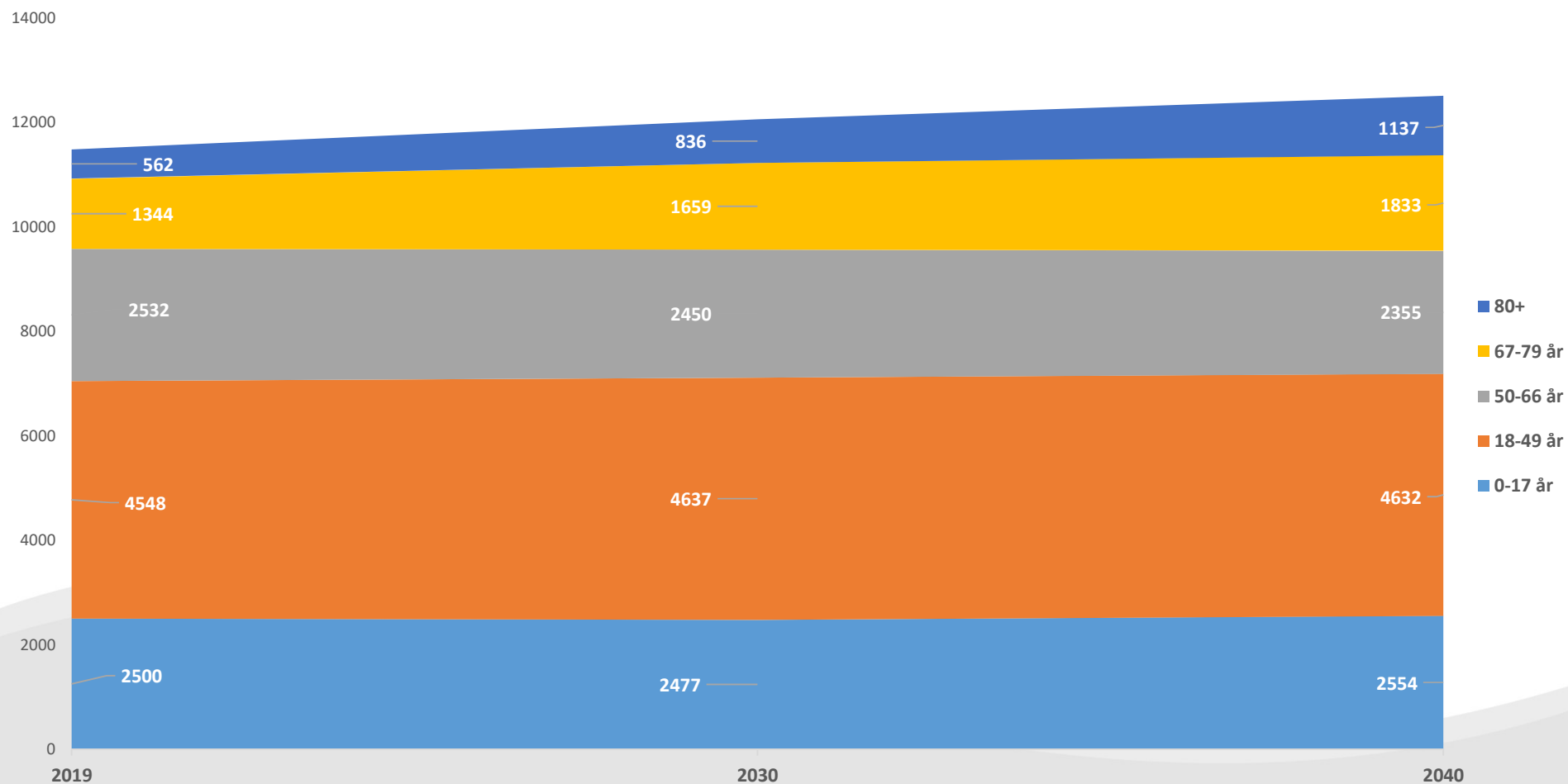
- Hvordan «ser» eldrebølgen ut?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkningsutvikling 2019-2040

Befolkningsframskriving 2019-2030-2040

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkningsutvikling 2019-2040

	2019	2040	Endring:
0-17 år	2 500	2 554	2 %
18-49 år	4 548	4 632	2 %
50-66 år	2 532	2 355	-7 %
67-79 år	1 344	1 833	36 %
80-89 år	462	901	95 %
90 år og eldre	100	236	136 %
	11 486	12 511	9 %

Disse tre gir
størst grunn til
bekymring

Kilde: SSB befolkningsframskriving 2019-2040

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Befolkningsutvikling 2019-2040

LØFOT*Tidende* Midt i Lofoten

TORS DAG

23. mai 2019 • Årgang 33 • Nr 23 • Løssalg kr. 40,-

Bergljot er 102 år, bor fortsatt hjemme

LØFOT*Tidende* Midt i Lofoten

TORS DAG

23. mai 2019 • Årgang 33 • Nr 23 • Løssalg kr. 40,-

Villy er 51 år, bor fortsatt hjemme

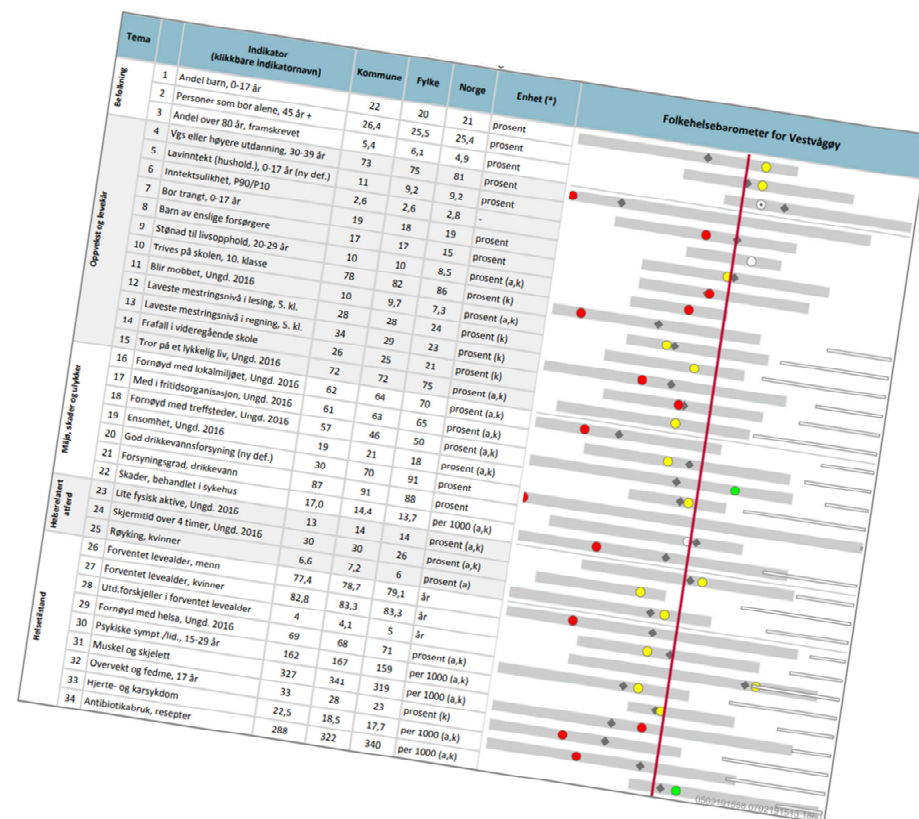

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Folkehelseutfordringer jf helse/omsorg

- Lavt utdanningsnivå = dårligere helse
- Har sosial ulikhet i helse i Vestvågøy
- Påvist at uheldige livsmønstre ofte går «i arv»
 - Lavt utdanningsnivå
 - Behov for sosialhjelp
 - Innsats fra barneverntjenesten
 - Arbeidsledighet, uførhet og lav sosio-økonomisk status
- Utfordring å bryte med disse mønstrene, hindre at de forsterker hverandre negativt og dras med inn i alderdommen
- Utfordring å forebygge slik at flere kan ha bedre liv, og senere gå inn alderdommen med et bedre utgangspunkt

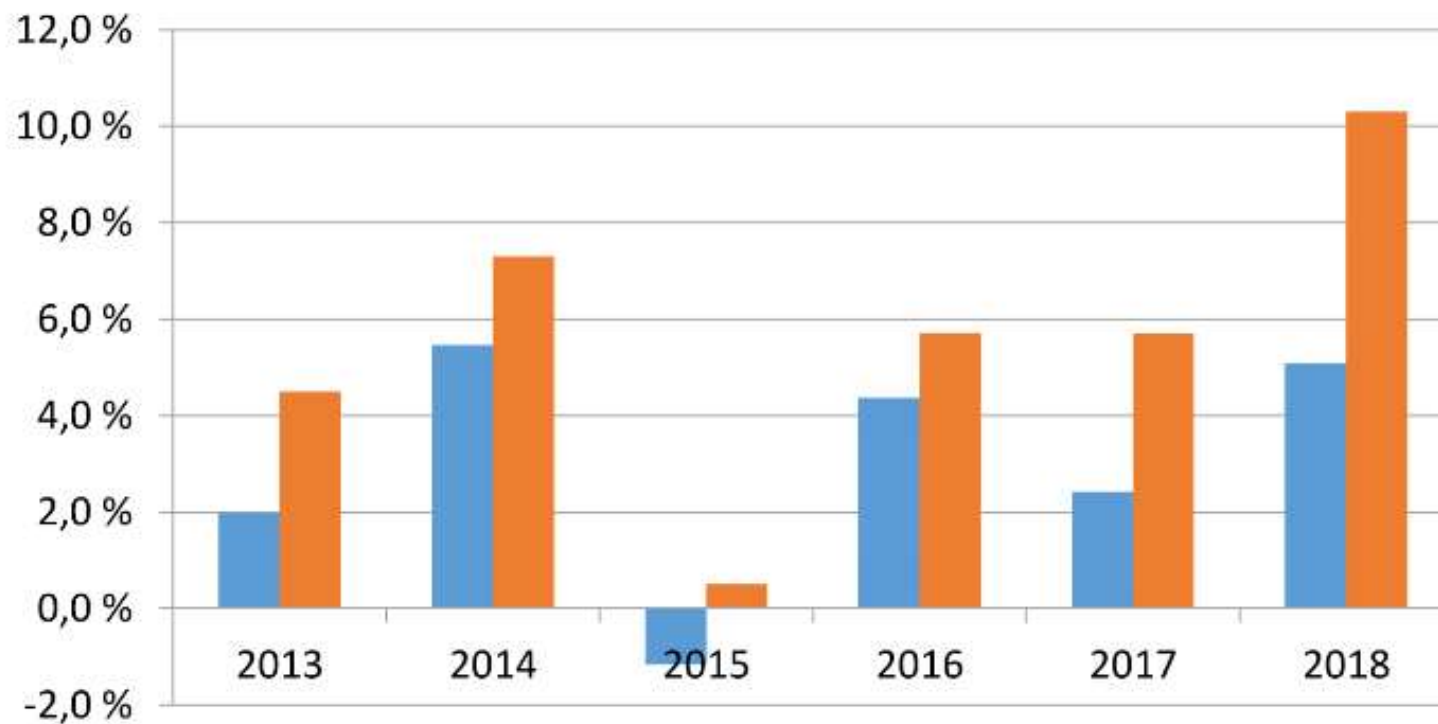

- Stadig flere **oppgaver overføres** til kommunene
- Press mot tjenestene – **flere brukere**
- Økt **kompleksitet** – krav til mer **spesialisert kompetanse**
- Det slakkes ikke på kravene, hverken fra myndigheter eller brukere
- **Rekruttering** blir vanskeligere – nasjonal utfordring
 - Tilgang på kompetanse
 - Nok hender
- **Økonomiske utvikling** er utfordrende
 - Flere oppgaver, samtidig krav til effektivisering
 - Rammene blir trangere, kan føre til at endringer blir nødvendig i alle sektorer for å skaffe ressurser til helse og omsorg (se på helheten)?

Vekst i netto driftsutgifter fra året før, prosent

■ Institusjonsbasert omsorg ■ Hjemmebasert omsorg

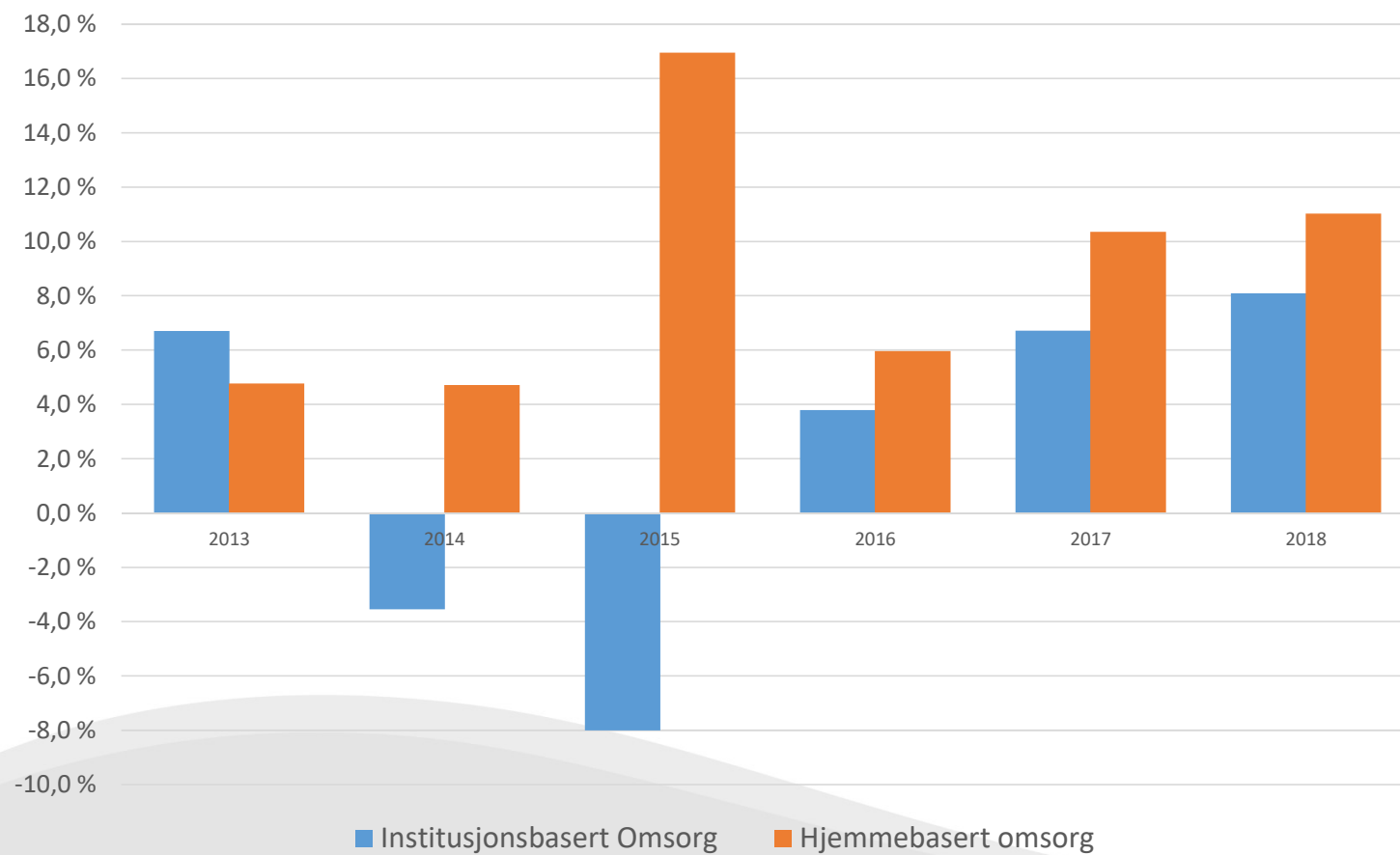

Kilde: Foreløpige regnskapstall fra SSB/KOSTRA, diagram fra KS. Legg inn samme for VVK.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

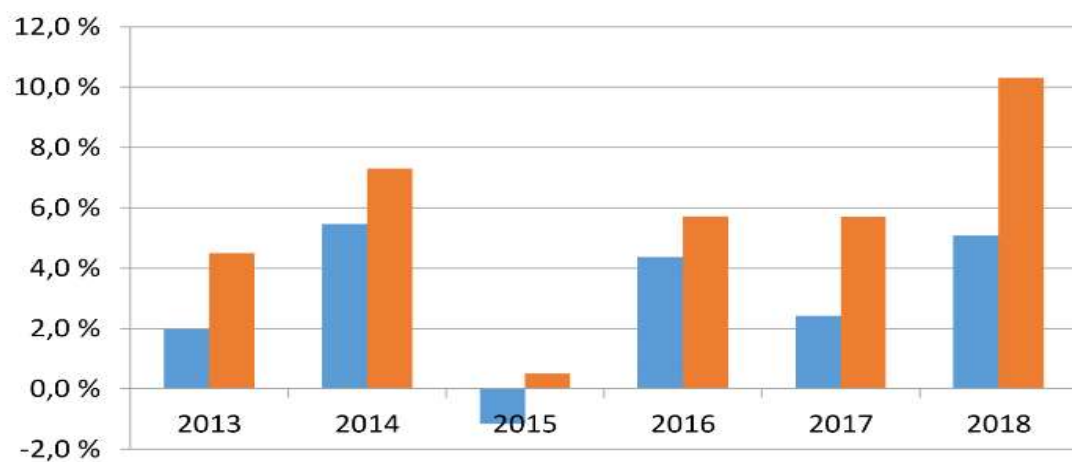
Utviklingstrekk

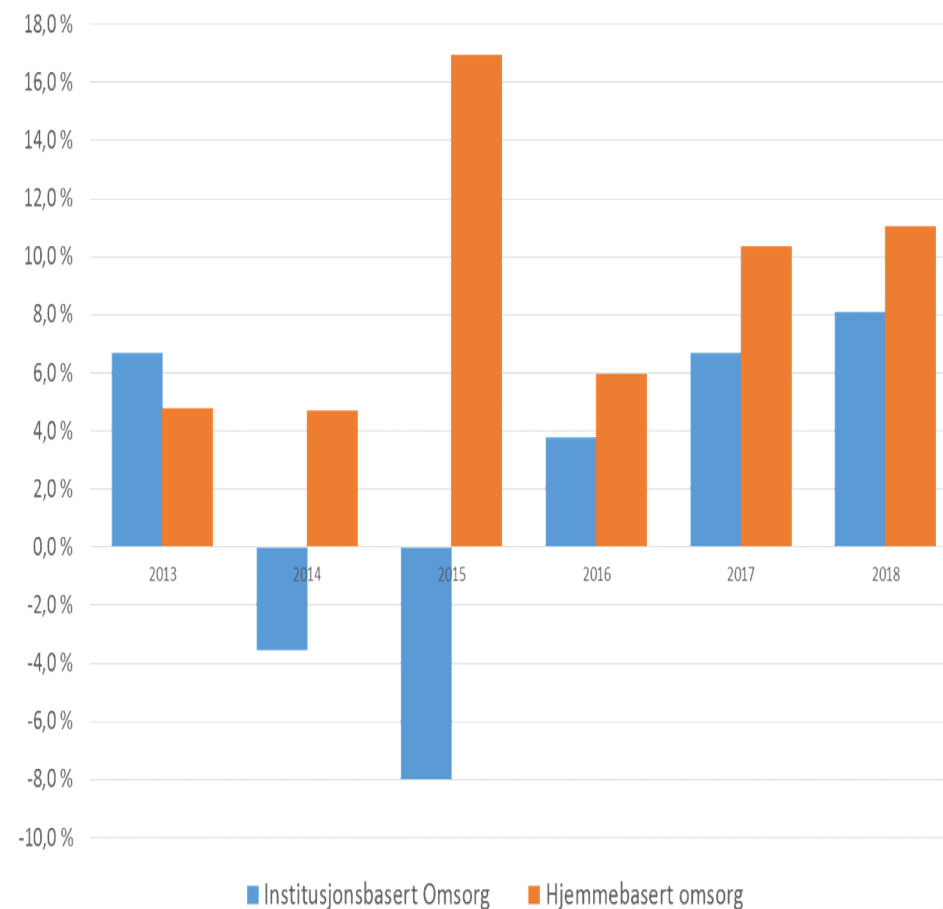
*Kilde: Regnskap
Vestvågøy*

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Utviklingstrekk

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Velferds- og omsorgsteknologi

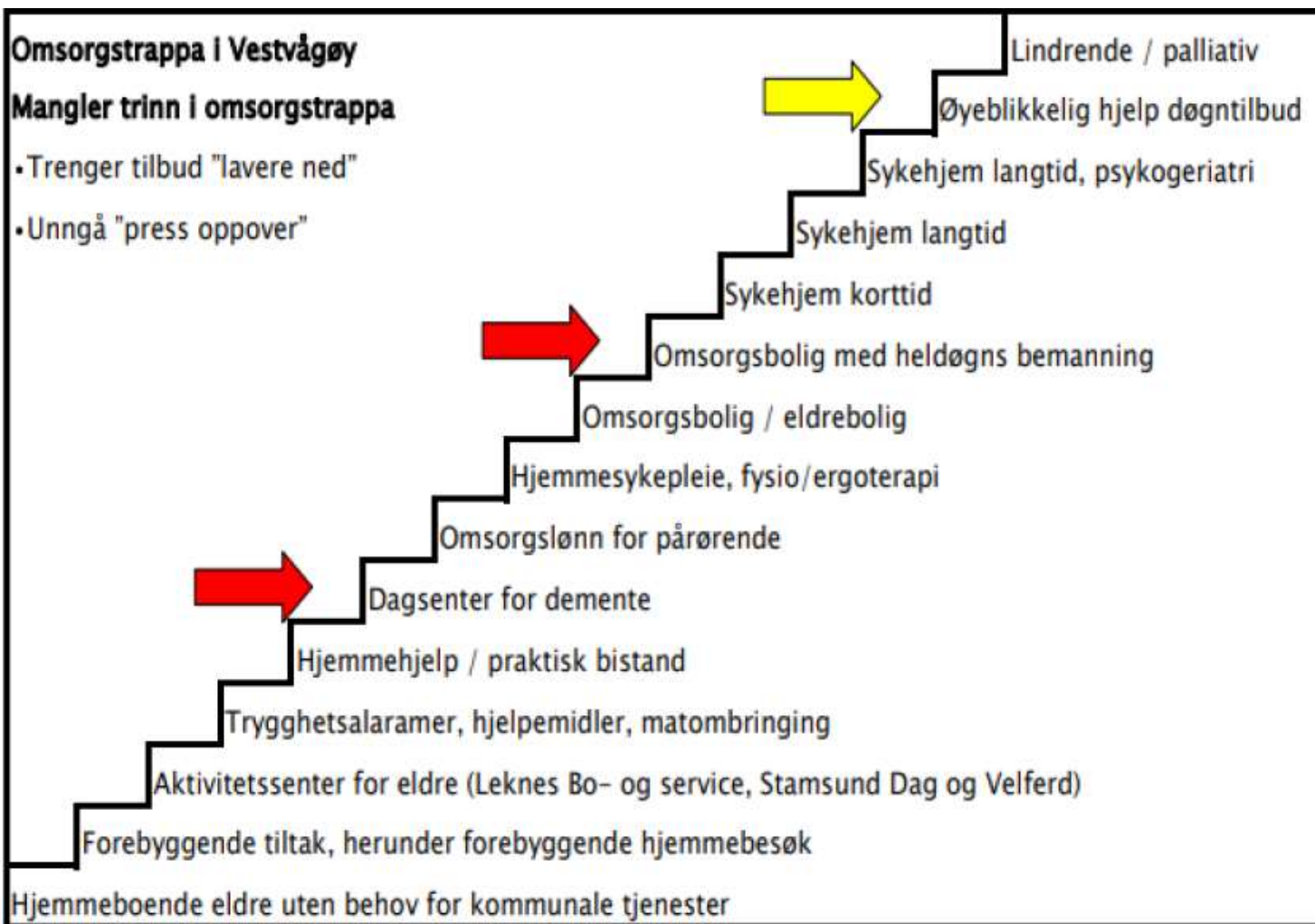
- Rask utvikling som forventes å fortsette de neste årene
- Utfordringer:
 - å være i forkant og se hva som kommer
 - å investere og ta i bruk i større skala
 - å rekruttere eller utvikle den riktige kompetanse
 - komme fra pilot til innført
 - avhengig av en innovasjonskultur, har vi den?
 - avhengig av at mottaker-leddet kan nyttiggjøre seg det nye

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

Omsorgstrappa

Vestvågøy kommune

– Stolt lofoting!

*Jeg klarer meg
nå ganske godt
selv, jeg*

1. Forebyggende tiltak

- Forebyggende hjemmebesøk
- Kafe- og aktivitetstilbud (Leknes Bo- og service, Stamsund Dag og Velferd)
- Ledsagerbevis
- Mestringstreff personer med hjerneslag og deres pårørende
- Møteplassen for kreft-rammede
- Møteplassen for psykisk syke og rusavhengige
- Parkeringsbevis
- Pårørendeskole
- TT-kort
- Velferdsteknologi, visnings-leilighet,
- Generelle forebyggende tiltak (Idrett/frivillighet, aktivitetstilbud, «grønn resept»)

*Jeg har behov
for litt hjelp*

2. Hjelp i hverdagen

- Avlastning (for pårørende) i privat hjem, i bolig (Bo- og service), eller i institusjon (Torvhauan, Lekneshagen eller sykehjemmet)
- Dagsenter for personer med demens
- Demensteam
- Hjelpemidler
- Matombringing
- Omsorgslønn til pårørende
- Omsorgsteknologi ("Assisted living")
- Praktisk bistand opplæring (Hjemmehjelp)
- Støttekontakt
- Trygghetsalarm/ Trygghetspakke

*Jeg er avhengig
av hjelp i eget
hjem*

3. Hjemmetjenester

- Avlastning (for pårørende) i privat hjem, i bolig (Bo- og service), eller i institusjon (Torvhauan, Lekneshagen eller sykehjemmet)
- BPA (Brukerstyrt Personlig Assistanse)
- Helsetjenester i hjemmet (Hjemmesykepleie / Psykisk helsehjelp)
- Omsorgsbolig uten fast bemanning (Kommunen tildeler bolig, leieavtale mellom leietaker og huseier)
- Praktisk bistand
- Støttekontakt

*Jeg trenger
hjelp i en
kortere periode.*

4. Korttidstilbud

- Hverdagsrehabilitering
- KAD (Kommunal akutt døgnenhet)
- Kortidsopphold i bolig med heldøgns bemanning (Bo og service), eller i institusjon (Lekneshagen eller sykehjemmet)
- Miljøterapi
- Rask psykisk helsehjelp

*Jeg trenger
hjelp det
meste av tiden*

5. Langtidstilbud

- Bolig med heldøgns bemanning (Leknes bo og servicesenter)
- Bolig for funksjonshemmede (Skogkanten, Bjørkelunden, Busklia, Sentralbaneveien, Soltun bofellesskap)
- Institusjon: Lekneshagen bofellesskap, Vestvågøy sykehjem)

**Omsorgstrappa
– effektiv tiltakskjede
(utkast 2019)**

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

UTKAST - TJENESTEKRITERIER

Vestvågøy Kommune

Omsorg

30. JANUAR 2019
ARBEIDSGRUPPE 6

Fagutviklingsavdelingen - mai 2019

Tjenestekriterier

Forslag til revidert
Omsorgstrapp og
Tjenestekriterier
kommer til politisk
behandling i juni 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Utfordringer

Utfordringer for god omsorg i forkant

- Kommunens omsorgstjenester er ikke godt nok rustet til å møte både økt antall brukere, nye brukergrupper, endringer i brukerbehov, og knapphet på både ressurser og kompetanse.
- Kommunen får de neste 20 årene en dobling i antall eldre, og det er stort behov for nye døgnbemannede omsorgstilbud som er tilpasset brukergruppens behov.
- Kommunen mangler en tydelig definert og godt forankret standard for det kommunale tjenestetilbudet.
- Kommunen mangler kapasitet, kompetanse og kultur for å implementere velferdsteknologi som kan supplere og erstatte tjenester.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Utfordringer

Utfordringer helsefremmende tjenester

- Kommunen har behov for en standardisert tjenestestruktur og en kultur for endringsvilje og verdsetting av kompetanse
- Kommunen trenger generelt flere tiltak som er forebyggende og som skaper mestring, og som kan gå på tvers av offentlig, privat og sivil sektor/frivillighet
- Å sette nye innflyttere i stand til å delta i samfunnet gjennom selvstendighet og mestring, både når det gjelder arbeid og utdanning
- Kommunen trenger en tydeligere avklaring med spesialisthelsetjenesten for hvilket ansvar hver av partene faktisk har innenfor fagfeltet psykisk helse og rus, slik at det ikke oppleves en «taus forskyvning» av ansvar fra spesialisthelsetjeneste til kommune.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Refleksjon i gruppene

- Hvilke tanker gjør du deg om de utfordringene som kommunen står ovenfor de kommende 20 årene?
- Må vi endre noe i kultur / tankemåte for at vi skal kunne møte disse utfordringene?
 - hos ansatte / hos brukere/pårørende / hos kommuneledelsen / hos politikere / hos innbyggere?
- Hva må vi gjøre først?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Budsjett og rammebetingelser

Kommunestyret 28.5.19

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Kommuneproposisjonen 2020

- Det legges opp til en realvekst på 0,3-0,5 %
- Veksten er lavere enn foregående år
- Usikkerhet rundt demografi- og pensjon
- Usikkert hva handlingsrommet blir – men det blir redusert
- Øremerkede tilskudd innlemmes i rammen

Norges Bank varsler raskere renteoppgang

Norges Bank setter opp renten, og varsler ytterligere en renteheving til i år. – Dette er en skikkelig tvist av rentebanen, sier sjefstrateg Erica

Skrur igjen oljekrana

STATSBUDSJETT. Det blir tøffere prioriteringer når regjeringen mandag starter jobben med å lage statsbudsjettet for neste år, varsler finansminister Siv Jensen (Frp).

Forventer krevende økonomiske tider

Bortfall av merskattevekst, renteoppgang og voksende lånegjeld gir grunn til å tro at det blir krevende tider for kommuneøkonomien fremover.

«Vi kan ikke surfe gjennom eldrebølgen på oljefondet»

Renteøkningene spiser av kommunalt handlingsrom

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Hva står vi overfor?

- Strammere økonomiske rammer
- Demografiske endringer
- Sektorovergripende utfordringer

Budsjettopplegget for 2020 – hva er handlingsrommet?

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Øremerkede tilskudd – innlemmes i rammetilskudd

- Øremerket tilskudd til dagaktivitetstilbud demens
- Øremerkede tilskuddet til psykologi-årsverk
- Øremerket tilskudd til etablering og tilpasning av bolig.
- Øremerket tilskudd til klinisk veterinærvakt
- Oppgaveoverføring og innlemming av øremerkede tilskudd er beregnet til 2 935 mill. kr. i 2020.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Rammebetingelser

- Rådmann har i utgangspunktet ei ramme til rådighet:

1 mrd. i driftsinntekter i
2019

Hele rammen
fordeles ut

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Prinsipper for arbeid med budsjett – behov for kostnadsreduserende tiltak

- Det skal ikke ligge noen «flate kutt» i administrasjonens budsjettforslag.
- Alle kuttene skal være spesifisert, utredet og drøftet med alle involverte.
- Vi foreslår flere kutt enn «vi trenger»
- Gitt videreføring av dagens inntektsnivå vil det være behov for en reduksjon på ca. 30 årsverk.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Handlingsregler

- **Avsetning – Handlingsregler – Buffer -Langsiktighet:**

- Avsetning til egenkapital investering: 10 mill.
- Avsetning til disposisjonsfond: 10 mill.
- Buffer til budsjettrevisjoner: 10 mill.

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Beregning av rammer til sektorene

- Historiske rammer
- Politiske prioriteringer
- Tildelingsmodell grunnskole
- Tilskudd private barnehager
- Tildeling ut fra vedtatt turnus med påslag for variabel lønn - omsorg
- Endring i befolkningen - demografiendringer
- Satsningsområder

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Omsorg:

- Hjemmesykepleie
- Boliger TFF
- Bo- og service
- Vestvågøy sykehjem
- Lekneshagen
- Tildelingsenhet
- Tilskudd andre

Effektivisering

Ramme:

- Fastlønn: Vedtatt turnus.
- Variabel lønn: Fast påslag
- Mat og medisiner: Historiske tall

Mulige tiltak (jfr arbeidsgruppe Omsorg):

- Tjenester: Endring i tjenestetilbud (kriterier og trappa), endring i organisering av tjenester
- Satsninger: hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
- Ansatte/ledelse: kultur og struktur (turnus)

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Budsjettrammer

Enhet		335 LEKNESHAGEN BOFELLESSKAP			Historikk				
Arter	Tekst	Årsverk	Budsjett 2020	Merknad	R 15	R 16	R 17	R 18	B 19
010	Fastlønn inkl tillegg	62,5	31 064	Fra lønnsark i Arena - fra vedtatt turnus	28 917	30 585	30 165	32 680	31 064
	Sats			<i>Nå satt lik B 19</i>					
020-710	Netto vikarlønn	9,0 %	2 796	Samlet - påslag variabel lønn i % av 010. Ta inn vikarbyrå i påslag? Bruker historiske tall R 15 - R 19, se på trend	12,0 %	9,0 %	7,1 %	12,2 %	9,0 %
030	Ekstrahjelp	7,5 %	2 330		11,3 %	14,3 %	20,4 %	15,6 %	7,4 %
040	Overtid	1,0 %	311		2,1 %	2,2 %	3,0 %	1,6 %	0,3 %
050	Annen lønn	4,2 %	1 305		3,8 %	5,5 %	6,1 %	4,3 %	4,2 %
090	Pensjon	14,3 %	5 220						
099	AGA	5,1 %	2 194						
110	Medisinske forbruksvarer		650	Erfaringstall	477	531	793	663	600
114	Medikamenter		500	Erfaringstall	512	629	568	500	500
115	Matvarer		3 460	Erfaringstall	3 151	3 284	3 249	3 460	2 910
	Sats								
100-195	Personal, kontor, div	6	375	Fast beløp per årsverk					
160-170,200-220	Transport, kommunikasjon		250	Erfaringstall	245	359	199	562	170
180,190,240,260,380	Husleie,bygg		1 900	Erfaringstall	1 915	1 875	1 870	2 094	1 850
600-620	Egenbetaling og salg		-9 000	Erfaringstall	-8 564	-8 859	-8 890	-9 965	-9 000
730-770	Andre inntekter			Erfaringstall					
	Andre endringer								
	Andre endringer								
Sum Netto ramme			43 354						

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Budsjett og rammer 2020-2023

Budsjettene skal
være realistiske

Driftsnivået må ned
fra dagens nivå for å
få budsjett i balanse

Det vil måtte gjøres
tøffe valg, men
mulighetene er
mange!

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Samling med Kommunestyret

28. Mai 2019

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Bra

- God informasjon, «ta tempen» på kommunestyret
- Gjennomføre de gode ideene vi har hatt!
- Givende, hvorfor har vi mange partier/ vi er jo enige!
- Ros til innledningene, veldig god jobb

Evaluering av dagen

Bli bedre

- Innkalle tillitsvalgte
- Send ut program på forhånd
- Mere konkrete tiltak, med frist for å gjennomføre
- Dårlig luft i lokalet